

A yellow pushpin is pinned to a map of Europe, specifically pointing to the Balkan region. The map is in shades of blue and white, with landmasses in white and water in blue. The pushpin is bright yellow with a silver-colored metal point.

АНАЛИЗ НА РИСКА ОТ ЗАГУБА НА СРЕДСТВА И НЕИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИНДИКАТОРИ

**ПО ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ“
/към 31.01.2022 г./**

Съдържание

I. Увод	3
II. Финансово изпълнение	5
1. Договорени, верифицирани и сертифицирани средства.....	5
2. Недоговорен финансов ресурс по програмата.....	6
3. Недоговорен финансов ресурс по приоритетни оси	7
a. Приоритетна ос 1	7
b. Приоритетна ос 2.....	9
c. Приоритетна ос 3.....	10
d. Приоритетна ос 4.....	10
e. Приоритетна ос 5.....	10
4. Наддоговаряне и завишаване (overbooking).....	11
III. Риск от загуба на средства за 2022 г. (N+3)	15
1. Проекти, по които не е сключен договор с изпълнител за изпълнение на дейности/забавено сключване и съответно невъзможност за извършване на разходи през 2022 г. – общо 19.7 млн. лв.: 15	
2. Проекти с проблеми от друго естество, при които има риск от верифициране на по-малко разходи от предвидените/отчетените – 7 млн. лв.:.....	18
3. Високо рискови проекти (с риск от прекратяване)	21
IV. Рискове за изпълнението на мерки по Пътни карти, адресирани с проекти по ОПДУ:	23
1. Административна реформа (СРДА)	23
2. Електронно управление	23
3. Съдебна реформа.....	25
V. Изпълнение на индикаторите по програмата и рамката за изпълнение	27
1. Прогноза за изпълнение на индикаторите по приоритетни оси.	27
a. Приоритетна ос 1 „Административно обслужване и електронно управление“	27
b. Приоритетна ос 2 „Ефективно и професионално управление в партньорство с гражданското общество и бизнеса“.....	29
c. Приоритетна ос 3 „Прозрачна и ефективна съдебна система“	30
d. Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ“	32
e. Приоритетна ос 5 „Техническа помощ“	32
2. Предложения за изменение на индикатори	33
VI. Рискове при договаряне и изпълнение на проекти и мерки за тяхното минимизиране от страна на УО на ОПДУ	34
1. Договаряне	34
2. Изпълнение на проекти.....	35
3. Мерки за минимизиране на рисковете от страна на УО на ОПДУ	37
VII. Заключение.....	38

I. Увод

Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020 (ОПДУ)¹ се явява допълващ инструмент за реализиране на ключови национални стратегически политики в сферата на съдебната и административната реформа, въвеждането на електронно правосъдие и електронно управление. Конкретните действия за изпълнението на тези политики са идентифицирани в националните стратегически документи² и пътните карти за тяхното изпълнение, където е извършено приоритизиране на инвестициите. Общият бюджет на програмата е 280 469 251 евро (548 550 175 лева).

Интервенциите по ОПДУ са разделени в пет приоритетни оси:

1. Приоритетна ос 1 „Административно обслужване и е-управление“ (ПО1);
2. Приоритетна ос 2 „Ефективно и професионално управление в партньорство с гражданското общество и бизнеса“ (ПО2);
3. Приоритетна ос 3 „Прозрачна и ефективна съдебна система“ (ПО3);
4. Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ“ (ПО4);
5. Приоритетна ос 5 „Техническа помощ“ (ПО5).

Първите три приоритетни оси са в изпълнение на Тематична цел № 11 „Засилване на институционалния капацитет на публичните органи и заинтересовани страни и ефикасна публична администрация“, Инвестиционен приоритет № 1 „Инвестиции в институционален капацитет и в ефикасността на публичните администрации и публичните услуги на национално, регионално и местно равнище с цел осъществяването на реформи и постигането на по-добро регулиране и добро управление“ от Регламент (ЕС) № 1304/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно Европейския социален фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1081/2006 на Съвета (Регламент (ЕС) № 1304/2013). ПО4 и ПО5 са приоритетни оси за Техническа помощ.

ПО1 е насочена към постигането на две специфични цели:

- Намаляване на административната и регулаторна тежест за гражданите и бизнеса и въвеждане на принципите на „епизоди от живота“ и „бизнес събития“;
- Увеличаване на достъпните за гражданите и бизнеса услуги, предоставяни по електронен път.

ПО2 е насочена към постигането на три специфични цели:

- Увеличаване на броя на администрациите, прилагащи механизми за организационно развитие и управление ориентирано към резултатите;
- Подобряване на специализираните знания и умения на служителите в администрацията и развитие на механизми за кариерно развитие;
- Увеличаване на гражданското участие в процеса на формиране и контрол на изпълнението на политики.

ПО3 е насочена към постигането на три специфични цели:

- Увеличаване на прозрачността и ускоряване на правораздаването чрез реформа в структурата, процедурите и организацията на съдебната система;
- Подобряване на достъпността и прозрачността на съдебната система чрез въвеждане на е-правосъдие;

¹ [Оперативна програма "Добро управление" 2014-2020](#)

² [Актуализирана стратегия за продължаване на реформата в съдебната система](#)
[Стратегия за развитие на държавната администрация 2014-2020](#)
[Стратегия за въвеждане на електронно управление и електронно правосъдие в сектор „Правосъдие“ 2014- 2020 г.](#)
[Актуализирана стратегия за развитие на електронното управление в република България 2019 – 2025 г.](#)

- Разширяване обхвата и подобряване на качеството на обученията в съдебната система.

ПО4 е насочена към постигането на три специфични цели:

- Подкрепа на хоризонталните структури, отговорни за управлението и изпълнението на ЕСИФ;
- Осигуряване на ефективно функциониране на ИСУН 2020;
- Подобряване на информираността на обществото за възможностите и резултатите от ЕСИФ в България, както и подобряване капацитета на бенефициентите.

ПО5 е насочена към постигането на две специфични цели:

- Ефективно и ефикасно управление на ОПДУ;
- Повишаване капацитета и информираността на бенефициентите по ОП.

II. Финансово изпълнение

1. Договорени, верифицирани и сертифицирани средства

Бюджетът на ОПДУ възлиза на 548 550 175 лв., като към 31.01.2022 г. са договорени 511 472 099 лв. (колони 3 и 4 от Таблица 1) или 93.2% от програмата³.

Графика 1 Финансово изпълнение по ОПДУ в млн. лв. към 31.01.2022 г.

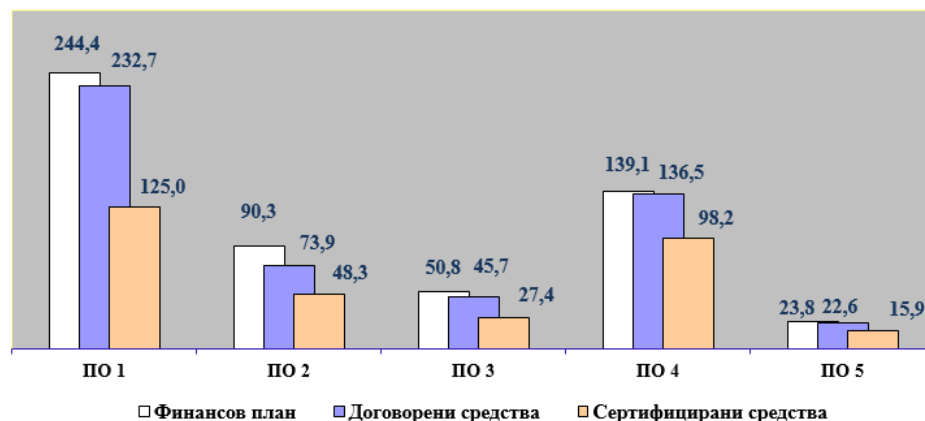

Таблица 1 Договорени средства и остатък за договаряне към 31.01.2022 г.

в лева

ОПДУ	ФИНАНСОВ ПЛАН (ФП)	Договорени средства*	В процес на договаряне**	% от ФП	Остатък за договаряне	% от ФП
1	2	3	4	5 = (3+4)/2	6 = 2-3-4	7 = 6/2
ПО 1	244 441 937	232 711 509		95,2%	11 730 428	4,8%
ПО 2	90 349 481	73 925 253		81,8%	16 424 228	18,2%
ПО 3	50 839 135	45 731 017		90,0%	5 108 118	10,0%
ПО 4	139 117 171	125 167 122	11 334 442	98,1%	2 615 607	1,9%
ПО 5	23 802 451	22 602 756		95,0%	1 199 695	5,0%
ОБЩО	548 550 175	500 137 657	11 334 442	93,2%	37 078 076	6,8%

* От стойността на договорените средства е извадена сумата на наложените финансови корекции по договорите в изпълнение (1 896 569 лв.) и стойността на спестяванията по приключилите проекти (24 256 902 лв.).

** Съдържа предстоящите за договаряне суми по процедури 4.006 Техническа помощ за хоризонталните структури и 4.007 Осигуряване на функционирането на националната мрежа от ОИЦ.

Сертифицираните средства са 57,4% от финансовия план. Верифицираните средства са в размер на 313 902 719, или 57,2%. Следва да се отбележи и фактът, че към 31.01.2022 г. по програмата верифицираните средства са по-малко от сертифицираните към 31.12.2021 г. Разликата се дължи на неверифицирани разходи (основно, в резултат на извършени корекции по проекти вследствие препоръки на ОСЕС от Пети одит на операциите в размер на почти 1 млн. лв.), касаещи седма счетоводна година и ще бъдат отразени в сертифицираните разходи

³ в това число са включени недоговорените средства по процедури 4.006 за хоризонталните структури и 4.007 за ОИЦ, които са в процес на оценка/договаряне/сключване.

след подаване на годишния счетоводен отчет за седма счетоводна година към ЕК през февруари 2022 г.

Таблица 2 Верифицирани и сертифицирани средства (в лева)

ОПДУ	ФИНАНСОВ ПЛАН (ФП)	Верифицирани средства	% от ФП	Сертифицирани средства	% от ФП
ПО 1	244 441 937	124 345 594	50,9%	124 979 766	51,1%
ПО 2	90 349 481	48 528 357	53,7%	48 325 540	53,5%
ПО 3	50 839 135	26 787 250	52,7%	27 377 240	53,9%
ПО 4	139 117 171	98 362 441	70,7%	98 167 030	70,6%
ПО 5	23 802 451	15 879 078	66,7%	15 879 078	66,7%
ОБЩО	548 550 175	313 902 719	57,2%	314 728 654	57,4%

2. Недоговорен финансов ресурс по програмата.

Бюджетът на ОПДУ възлиза на 548 550 175 лв., като към 31.01.2022 г. са договорени 511 472 099 лв. или 93.2% от програмата⁴. При изчисляване на договорените средства са извадени спестяванията по приключилите договори (24 256 902 лв.) и наложените финансови корекции по договорите в изпълнение (1 896 569 лв.), в резултат на което наличната сума за договаряне е 37 078 076 лв.

Към момента, предвидени за договаряне средства са посочени в Таблица 3, като в ИГРП 2021 е посочена сумата от 14 063 452 лв., която все още не е договорена. Три процедури на обща стойност **8.14 млн. лв. не са обявени** и са изключени от сумата за ИГРП 2021 (BG05SFOP001-1.021 на стойност 6.5 млн. лв. за МК, BG05SFOP001-1.022 на стойност 1.5 млн. лв. за НИНКН и BG05SFOP001-3.009 на стойност 0.140 млн. лв. за ВАС). В колона 4 са посочени и индикативни бюджети за договаряне, които предстои да бъдат включени след одобрени на КН на ОПДУ в ИГРП 2022, както следва:

Таблица 3 Процедури в ИГРП

ПО	ИГРП 2021 ⁵	ИГРП 2022 ⁶	Предстоящи за включване в ИГРП 2022	ОБЩО
1	2	3	4	5
ПО 1	1 976 520	850 000	2 600 000	5 426 520
ПО 2	12 086 932		400 000	12 486 932
ПО 3				0
ПО 4				0
ПО 5		1 199 695		1 199 695
ОБЩО	14 063 452	2 049 695	3 000 000	19 113 147

При хипотеза при която, ако бъдат договорени 19 113 147 лв. (колона 5, Таблица 3), то от свободния ресурс за договаряне в размер на 37 078 076 лв. ще останат свободни за договаряне 17 964 929 лв.

⁴ в това число са включени недоговорените средства по процедури 4.006 за хоризонталните структури и 4.007 за ОИЦ, които са в процес на оценка/договаряне/сключване.

⁵ [Индикативна годишна работна програма на ОПДУ за 2021 г.](#)

⁶ [Индикативна годишна работна програма на ОПДУ за 2022 г.](#)

3. Недоговорен финансов ресурс по приоритетни оси

Следва да бъдат разгледани недоговорените средства по всяка приоритетна ос, идентифицираните възможности за договаряне по всяка от тях, както и потенциалните рискове, които биха възпрепятствали процеса по договаряне.

а. Приоритетна ос 1

Към момента недоговорените средства по **ПО1** са в размер на 11 730 428 лв. Предстои отваряне на нови процедури и сключване на договори за БФП на обща стойност 5 426 520 лв. или, както следва:

- предстои сключването на договор за БФП с ДАЕУ по процедура BG05SFOP001-1.027 от ИГРП 2021, на стойност 1 976 520 лв. (настоящият анализ е към 31/01, но договорът е сключен на 03/02/2022);
- в случай на успешно приключване на работата на междуетовомствената работна група (МРГ) за реализиране на „Единна входна точка“ (ЕВТ), ОПДУ има готовност да отвори за кандидатстване процедура BG05SFOP001-1.028 с наименование „Реализиране на ЦАИС „Единна входна точка“ за подаване на годишни финансови отчети и статистика в машинно-четим формат и интеграция с НАП, НСИ, АВ (ТР)“, с индикативен бюджет от 850 000 лв. и конкретен бенефициент НСИ (ИГРП 2022);
- нова процедура „Разработване на електронни административни услуги и внедряване на допълнителни функционалности в автоматизирани информационни системи в МВР“, с индикативен бюджет от 2 600 000 лв. и конкретен бенефициент дирекция КИС на МВР (ИГРП 2022).

С остатъка от средствата по ПО1 в размер на 6 303 908 лв. е възможно да бъдат финансирани други зрели проекти, като на ДАЕУ (500 000 лв.) и НАЦИД (1 400 000 лв.) или общо за 1 900 000 лв., в резултат на което би останал недоговорен ресурс по оста в размер на 4 403 908 лв. Към момента няма постъпили други зрели проектни идеи или изразена голяма степен на готовност за кандидатстване по програмата.

Ако се вземат предвид и реализираните спестявания върху договори в изпълнение и спестяванията върху процедурите, общо средствата за договаряне по оста са в размер на 21 500 287 лв. Хипотезата за наддоговаряне е разгледана подробно по-долу.

Рисковете за успешно договаряне на предвидените процедури по ПО1 в ИГРП 2021 и ИГРП 2022 са:

- Процедура BG05SFOP001-1.021 с наименование „Изграждане на единна информационна система в областта на културата“ с бюджет 6 млн. лв. и конкретен бенефициент Министерство на културата (МК) – процедурата беше включена в ИГРП 2021 в резултат от извършената приоритизация на проектни идеи по Мярка 3 от ПКЕУ от АМС, ДАЕУ и УО на ОПДУ. През 2020 и 2021 г. бяха проведени поредица от срещи с представители на МК, извършван е преглед и са предоставяни неформални коментари по проектната идея от страна на УО, съответно на 16.11.2020 г., 18.05.2021 г. и 09.06.2021 г. На 16.03.2021 г. и 01.11.2021 г. бяха изпратени писма до министъра на културата с искане за предоставяне на информация за дейностите и разходите, както и очакваните резултати. Изисканата информация не беше предоставена. **Процедурата не беше отворена за кандидатстване през**

2021 г. поради липса на готовност от страна на МК за подготовка и изпълнение на проект по процедурата. При изразена готовност от МК за подготовка и изпълнение на проект, е възможно процедурата да бъде включена в ИГРП за 2022 г. Предвид липсата на капацитет на МК, формиране на нов екип, както и на достатъчно време за разработване и изпълнение на проекта, договарянето му на този етап крие риск от неизпълнение в рамките на периода на допустимост на разходите по програмата.

- За процедура BG05SFOP001-1.022 с наименование „Надграждане на специализираната информационна система и електронния регистър на недвижимите културни ценности“ с бюджет 1,5 млн. лв. и конкретен бенефициент Национален институт за недвижимо културно наследство (НИНКН) – процедурата е включена в ИГРП 2021 в резултат от извършената приоритизация на проектни идеи по Мярка 3 от ПКЕУ от АМС, ДАЕУ и УО на ОПДУ. През 2020 г. на два пъти е подавана проектна идея към УО на ОПДУ (през м. септември и м. ноември), като от страна на УО са върнати коментари/въпроси. На 29.03.2021 г. беше изпратено писмо с искане за уточняване на обхвата и бюджета на проекта, с оглед отваряне на процедура по ОПДУ. От НИНКН беше получен проект на отговор, в който се посочва, че преместването на НИНКН в друга сграда и текущата реализация на дейности от проект „Дигитализация на архива на недвижимите културни ценности от световно и национално значение, изграждане на специализирана информационна система, електронен регистър и публичен портал“ затруднява подготовката на изискваната информация относно планираните за включване в процедурата дейности, разходи и очаквани резултати. На 01.11.2021 г. беше изпратено писмо с искане за предоставяне на информация за дейностите и разходите, както и очакваните резултати. На 10.11.2021 г. беше получен отговор, че проектната идея е в процес на подготовка. Проведена беше и среща с министъра на културата на 08.11.2021 г., на която е обсъден проблемът с изграждането на системата по проект „Дигитализация на архива на недвижимите културни ценности от световно и национално значение, изграждане на специализирана информационна система, електронен регистър и публичен портал“. **Процедурата не беше отворена за кандидатстване през 2021 г. поради липса на готовност от страна на НИНКН за подготовка и изпълнение на проект по процедурата, предвид наличните затруднения и забавяне по предходния проект, който се изпълнява от МК. При изразена готовност от НИНКН за подготовка и изпълнение на проект, е възможно процедурата да бъде включена в ИГРП за 2022 г. В същото време, предвид липсата на достатъчно време за разработване и изпълнение на проект, то договарянето му на този етап крие риск от неизпълнение в рамките на периода на допустимост на разходите по програмата.**

- За процедура BG05SFOP001-1.028 с наименование „Реализиране на ЦАИС „Единна входна точка“ за подаване на годишни финансови отчети и статистика в машинно-четим формат и интеграция с НАП, НСИ, АВ (ТР)“ с бюджет 0,85 млн. лв. и конкретен бенефициент НСИ – чрез процедурата ще бъде подкрепено изпълнението на Мярка 57 от ПКЕУ.

Процедура „Реализиране на ЦАИС „Единна входна точка“ (ЕВТ) с конкретен бенефициент Агенция по вписванията, беше включена в ИГРП на ОПДУ за 2020 г., като Критериите за подбор на операции за тази процедура са одобрени от КН на ОПДУ през ноември 2019 г. Подготвен беше и проект на Насоки за кандидатстване. На 05.12.2019 г. беше прието Решение на Министерския съвет № 727 (РМС № 727/2019 г.), в което са определени административните органи, които при изпълнението на своите функции, свързани с дейности по системна интеграция, възлагат изпълнението на тези дейности на системния интегратор „Информационно обслужване“ АД (ИО АД) в т.ч. и Агенция по вписванията. Въпросът със съблюдаването на правилата за държавна помощ при предоставянето на безвъзмездна финансова помощ на административни органи, попадащи в обхвата на РМС № 727/2019 г., все

още е отворен, а нарушението на тези правила води до налагане на финансови корекции. Предвид неуточнената ситуация с прилагането на правилата за държавните помощи, към момента все още не са налице предпоставки за законосъобразното откриване на процедура.

На 19.08.2021 г. беше проведена среща с представители на НСИ и ДАЕУ, на която НСИ изяви готовност за изпълнение на мярката, поради невъзможност за финансиране на АВ по ОПДУ (РМС 727 от 2019 г.). Предвид ключовото значение на ЕВТ за бизнеса, УО на ОПДУ включи процедура, чрез която да бъде подкрепено изпълнението на мярката в ИГРП 2022.

Съгласно получено писмо от НСИ на 17.01.2022 г., детайли относно проектната идея за Реализиране на ЕВТ (срок за изпълнение, конкретни цели в съответствие с идентифицираните нужди, примерни допустими дейности и разходи, които ще са необходими за максимално ефективна и ефикасна реализация на предвидените мерки и за постигане на заложените цели, резултати и индикатори в съответствие с идентифицираните нужди, приносът на ЕВТ както към изпълнението на мярката на стратегическо ниво, така и към целите на приоритетна ос 1 „Административно обслужване и е-управление” на ОПДУ) може да бъдат предоставени в края на февруари 2022 г., в съответствие с приета концепция за цялостния бизнес процес и предложенията за изменение и допълнение на съответните нормативни актове от създадената МРГ за изграждане на ЕВТ. След изясняване на обхвата и начина на изпълнение на проекта с НСИ, ще е възможно изготвяне на КПО и отваряне на процедура за кандидатстване. **За да бъдат изпълнени дейностите и съответно разходите да бъдат извършени в срока на допустимост по програмата (31.12.2023 г.), предложените от МРГ нормативни изменения следва да бъдат приети най-късно до м. юни 2022 г.**

б. Приоритетна ос 2

Към момента недоговорените средства по **ПО2** са в размер на 16 424 228 лв.

- Предстои отваряне на една нова процедура „Подобряване на инспекционния контрол, осъществяван от Агенцията за държавна финансова инспекция“ с бюджет от 400 000 лв.;
- Предстои сключване на договори по две процедури на обща максимална стойност 12 086 932 лв., които са в процес на оценка, съответно:
 - до края на м. март 2022 г. се очаква сключване на договор с ИСС по Процедура BG05SFOP001-2.026 на прогнозна стойност 940 962 лв.
 - през м. юни 2022 г. се очаква сключване на договори с НПО и СИП по Процедура BG05SFOP001-2.025 на обща прогнозна стойност 11 145 970 лв.

Оставащият ресурс за договаряне по оста е в размер на 3 937 296 лв.

Ако се вземат предвид реализираните спестявания от договори в изпълнение и спестяванията върху процедурите, то общо средствата за договаряне по ПО2 са в размер на 8 273 731 лв. Подробно е разгледана тази хипотеза за наддоговаряне по-долу.

Потенциалните рискове за договаряне на процедурите по ПО2 са:

- По процедура BG05SFOP001-2.025 с наименование „Повишаване на гражданското участие в процесите на изпълнение и мониторинг на политики и законодателство“ са подадени 238 проектни предложения. Оценителната комисия беше назначена на 27.01.2022 г. и оценката стартира на 28.01.2022. Съществува потенциален риск от непостигане на индикатора от рамката за изпълнение СО20 „Брой проекти, изцяло или частично изпълнени от социални партньори или неправителствени организации“, в случай че

липсват качествени проектни предложения, което да направи невъзможно сключването на минимум 180 договора за предоставяне на БФП. Очаква се оценката да приключи в рамките на три месеца.

с. Приоритетна ос 3

По ПОЗ няма предвидени процедури в ИГРП 2021 и ИГРП 2022, поради липсата на готовност от страна на отговорните институции да реализират мерки от Актуализираната пътна карта за изпълнение на актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система (Пътната карта). Конкретно, по процедура „Постигане на предсказуемо и качествено правосъдие, посредством механизма за преюдициално запитване“ с бюджет 140 000 лева, директен бенефициент е Върховен административен съд (ВАС). Процедурата е в изпълнение на действия 4-5 от мярка 5.1.5 Въвеждане на механизъм за оценка на ефективността на ВКС и ВАС за уеднаквяване на практиката на съдилищата за постигане на предсказуемо и качествено правосъдие, синхронизирано с правото за правата на човека и правото на ЕС, от Пътната карта. Проведени са разговори с ВАС, за да представят зряла проектна идея, на базата на която да се разработят КПО и НК и да се отвори процедура за кандидатстване. Към момента проектната идея е ограничена до доклад, припокриващ се с анализ, който е в обхвата на проекта на НИП „НИП – модерна институция за съдебно обучение“. Към 19.07.2021 г. НИП е предоставил изготвения анализ, на базата на който ВАС следва да разработи проектната си идея.

С писмо с изх. № 02.50-48 от 1.11.2021 г., изпратено до ВАС, с оглед планиране на възможности за финансиране на приоритетни проекти от страна на ОПДУ в рамките на ограниченото време за програмиране, договаряне и изпълнение по програмата, е изискано в срок до 5.11.2021 г. ВАС да предостави информация относно намеренията или липсата на такива да се реализира предвидената мярка. В отговор от 9.11.2021 г. ВАС заяви готовност да участва в отворената процедура като посочи, че в най-кратки срокове ще предложи проектна идея. Към момента очакваме предоставянето на проектната идея.

След изясняване на обхвата и начина на изпълнение на процедурата с ВАС, ще е възможно изготвяне на КПО и отваряне на процедура за кандидатстване.

Оставащият ресурс за договаряне по ПОЗ е в размер на 5 108 118 лв.

Ако се вземат предвид реализираните спестявания върху договори в изпълнение, то общо средствата за договаряне по ПОЗ са в размер на 8 150 375 лв. Подробно е разгледана тази хипотеза за наддоговаряне по-долу.

d. Приоритетна ос 4

Оставащият ресурс за договаряне по ПО4 е в размер на 2 615 607 лв.

Ако се вземат предвид реализираните спестявания върху договори в изпълнение, то общо средствата за договаряне по ПО4 са в размер на 8 071 332 лв.

е. Приоритетна ос 5

Оставащият ресурс за договаряне по ПО5 е в размер на 1 199 695 лв., който предстои да бъде договорен.

4. Наддоговаряне и завишаване (overbooking)

Договаряне над бюджета на програмата към настоящия момент дава възможност да се усвоят евентуални към края на програмния период (2023 г.) спестявания, които се генерират по проектите в процеса на тяхното изпълнение. Наддоговаряне по оперативна програма следва да бъде одобрено с решение на Министерски съвет, като в него трябва да се посочи източникът на средствата, над бюджета на програмата, който в последствие се компенсира чрез реализиране на спестяванията по програмата. По този начин се усвоява оптимално финансов ресурс и се намалява значително риска от загуба на средства.

Конкретно по ОПДУ по договорите в процес на изпълнение, съгласно прогнозите към момента, се очакват *спестявания в размер на близо 23.6 млн. лв.* (колона 3, Таблица 4), които на даден етап биха били свободни за договаряне (след сключване на допълнително споразумение за намаляване на БФП по съответните проекти или след приключването им). Всяко бъдещо договаряне оттук нататък по текущи процедури в оценка или предстоящи в ИГРП (колони 1 и 2) аналогично би генерирало спестявания (колона 5). Приложеният процент на спестявания е прогнозен, на база съотношението между очаквани спестявания и стойност на договорите в изпълнение (колона 4).

Като се вземат предвид всички процедури, включени в ИГРП (колона 1 от Таблица 4), **за договаряне до достигане на бюджета на програмата (без хипотеза от наддоговаряне) остават 18 млн. лв.** (колона 2).

Като вземем предвид и бъдещите спестявания, ресурсът за договаряне (18 млн. до достигане размера на бюджета и евентуално наддоговаряне) по ОПДУ би достигнал 46 млн. лв. (колона 6), които биха били с 5.1% (28 млн. лв.) над бюджета на ОПДУ (колона 6 минус колона 2). През програмен период 2007-2013 бе допустимо, след РМС 500/23.08.2013 г., наддоговаряне по всички оперативни програми до 10% над техните бюджети.

Таблица 4

ПО	Общо процедури от ИГРП	Остатък след Процедури до бюджета на програмата	Спестявания върху договори в изпълнение	Прогнозен % спестявания на база дог. в изпълнение	Спестявания върху процедури	Общо средства за договаряне
	1	2	3	4	$5=(1+2+3)*4$	$6=2+3+5$
ПО 1	5 426 520	6 303 908	13 462 436	6.9%	1 733 942	21 500 287
ПО 2	12 486 932	3 937 296	2 780 317	8.1%	1 556 118	8 273 731
ПО 3	0.00	5 108 118	2 348 371	9.3%	693 886	8 150 375
ПО 4	0.00	2 615 607	4 995 328	6.0%	460 397	8 071 332
ПО 5	1 199 695	0	0		0	0
ОБЩО	19 113 147	17 964 929	23 586 452		4 444 344	45 995 725

Съгласно чл. 130, параграф 3 от Регламента за общоприложимите разпоредби (Регламент 1303) са допустими плащания, които да не надвишават с повече от 10% приноса на фондовете **за всеки приоритет** по фонд и по категория региони (**10% гъвкавост**). Това означава, че е възможно надвишаване до 10 % от бюджета на приоритетната ос, без да се надхвърля бюджета на програмата, като за целта не е необходимо да се изменя програмата.

За използване на недоговорения финансов ресурс е необходимо от една страна идентифициране на зрели проектни идеи, от друга – възможност за изпълнение на проектите

от страна на бенефициентите до 31.12.2023 г. (краен срок за допустимост на разходите). В същото време, финансирането на проекти следва да е съобразено с предвидените индикатори по ОПДУ, с възможността от постигане на определени резултати спрямо специфичните цели на всяка от ПО.

До момента в ОПДУ са постъпили недостатъчно предложения от администрации за финансиране на проектни идеи, с различна степен на зрялост и готовност за изпълнение:

➤ **по ПО1:**

С висока степен на готовност за изпълнение са:

- **Дирекция „КИС“, МВР** – „Разработване на електронни административни услуги и внедряване на допълнителни функционалности в автоматизирани информационни системи в МВР“. В процес на включване в ИГРП 2022 и откриване на процедура за кандидатстване. Прогнозен бюджет **2,6 млн. лв.**
- **НАЦИД** – „Обединяване на регистри, свързани с академично признаване“ (мярка 11 от КРР) – прогнозен бюджет **0,7 млн. лв.** Следва да се обсъди възможността за финансиране по ОПДУ;
- **НАЦИД** – „Обединяване на регистри, свързани с придобита професионална квалификация“ (мярка 12 от КРР) – прогнозен бюджет **0,7 млн. лв.** Следва да се обсъди възможността за финансиране по ОПДУ;
- **ДАЕУ** – изпълнение на Мярка 73 от ПКЕУ „Разработване на процедури за взаимодействие и параметри на качеството на обслужване в съответствие с ISO 20000 и методики за определяне на степента на критичност на ресурсите на е-Управление“ – прогнозен бюджет **0,5 млн. лв.** В случай че ДАЕУ представи уточняване на обхвата, начина на изпълнение, бюджета, очакваните резултати и индикаторите, които ще бъдат постигнати, проектът би се финансирал по ОПДУ, като изпълнението на мярката може да бъде включено като нова дейност в рамките на проект „Разработване и прилагане на Референтна архитектура за оперативна съвместимост (РАОС) и на Информационна система за централизирано изграждане и поддържане на регистри (ИСЦИПР)“, изпълняван от ДАЕУ.

С ниска степен на готовност за изпълнение са:

- **ДАЕУ** – изпълнение на етап 3 на мярка „Надграждане и развитие на Държавен хибриден частен облак за нуждите на електронното управление“ (ДХЧО) с бюджет 15 млн. лв. На 16.07.2021 г. беше изпратено писмо с искане за предоставяне на информация за намеренията на ДАЕУ относно изпълнението на мярката. На 28.07.2021 г. беше получен отговор, че към настоящия момент агенцията актуализира концепцията за реализиране на етап 3 на мярката и концепцията ще ни бъде изпратена в срок до 06.08.2021 г., както и амбицията на ДАЕУ е дейностите по мярката да стартират до края на 2021 г., така че да приключат в срок до м. юни 2023 г. **Към момента не е представена концепция за бъдещото използване и развитие на ДХЧО, както и нуждата от надграждането му. Необходимо е да се проучи и текущият потенциал, възможността за използването му в момента от администрациите, както и предприемането на действия от страна на ДАЕУ за това.** Не е ясен обхватът, бюджетът е ориентиран и се базира на очакванията, споделени в неформални разговори между ДАЕУ и УО. Следва да се има предвид и създаването на Министерство на електронното управление и предстоящите структурни промени в ДАЕУ, за които е необходимо време и които биха довели до затруднения при договарянето и съответно изпълнението на проект до 31.12.2023 г.
- **НС** – изпълнение на Мярка 63 от Актуализираната пътна карта за изпълнение на Актуализираната стратегия за развитие на електронното управление в Република

България 2019-2023 г. с наименование „Отворено законодателство“ – прогнозен бюджет **3 млн. лв.** На 02.08.2021 г. беше проведена среща в НС, на която поеха ангажимент да изпратят актуализирана проектна идея до 15.08.2021 г. Такава до момента не е получена в УО. Предвид липсата на готовност и оставащото време до края на 2023 г., възможността за изпълнение на тази мярка с финансиране по ОПДУ на този етап е минимална.

- **АМС** – изпълнение на мярка 27 от ПКЕУ „Надграждане на ЕИСУЧРДА“ – прогнозен бюджет **0,8 млн. лв.** На 20.08.2021 г., след получаване на официално писмо от АМС, че евентуално биха надградили ЕИСУЧРДА, ако координацията с ДАЕУ бъде поета от УО беше проведена среща с представители на УО на ОПДУ, ДАЕУ и АМС. На срещата беше постигната договореност АМС да конкретизира намеренията си и да ги представи на ДАЕУ, за да е възможно ДАЕУ да окаже нужната подкрепа по модернизацията на системата на Единната информационна система за управление на човешките ресурси в държавната администрация (ЕИСУЧРДА) и превръщането ѝ в реална централна система, част от системната архитектура на ЕУ. Предвид липсата на готовност и оставащото време до края на 2023 г., възможността за изпълнение на тази мярка с финансиране по ОПДУ на този етап е минимална.

➤ **по ПО2:**

С висока степен на готовност за изпълнение е:

- **АДФИ** „Подобряване на инспекционния контрол, осъществяван от Агенцията за държавна финансова инспекция“. В процес на включване в ИГРП 2022 и откриване на процедура за кандидатстване. Бюджет **400 000 лв.**

С ниска степен на готовност за изпълнение са:

- **ДАЕУ** – специализирани обучения. ДАЕУ са представили информация за видовете обучения (плащане на такси към ИТ фирми и tailor-made обучения). Предвид закриването на ДАЕУ и създаването на Министерството на електронното управление, след 17.12.2021 ДАЕУ не са предоставили прогнозна информация за брой обучени и бюджет.
- **ИП МВР** – включване на допълнителни дейности към договор BG05SFOP001-2.024-0001-C01 „Справяне в кризисни ситуации“ – изработване на онлайн обучителни модули, обзавеждане на зали за онлайн и хибридни обучения и пр. ИП-МВР е изпратил неформално по мейл искане за изменение на договора за БФП, проведена е среща, на 22.12.2021 г. отново са изпратени коментари. Очакваме остойностяване, от което ще стане ясно с колко може да се увеличи бюджетът по процедурата и по проекта им. В същото време по текущия проект е налице почти една година забавяне в обявяването на обществената поръчка, обезпечаваща изпълнението на ключовата дейност по провеждане на специализираните обучителни модули.
- В контекста на съвременните тенденции и нужди от повишаване на компетенции, би могло да се проучи възможността за финансиране на обучения на служители от администрацията по дигитални компетентности и зелена сделка/зелен преход, стратегически обществени поръчки само с такси. За целта е необходимо да се проведе среща с ДАЕУ и ИПА, на която да се обсъди тази необходимост и възможностите за реализиране.

Следва да се обмисли вариант свободните средства от ПО 2 (които към момента са близо 4 млн. лв.) да се договорят по ПО1 или ПО3, при наличие на зрели проектни идеи.

➤ **по ПО3:**

С ниска степен на готовност за изпълнение са:

- **МП** – Изграждане на Регистър „Производство по несъстоятелност и стабилизация“, проучване на готовността и възможността за реализиране на проекта от страна на МП. Същият проект е представен на ОПДУ неформално, като са изпратени коментари към МП, без обратна връзка от страна на МП.
- **ВСС – ЕИСС**. Ако до края на годината OLAF се произнесе (за повече информация вж. стр. 17-18) по отношение на ЕИСС следва да се обсъди възможност за ресурсно обезпечаване, за нови функционалности на ЕИСС, за ЕПЕП.

Следва да се обмисли вариант свободните средства от ПО 3 (които към момента са 5 млн. лв.) да се договорят по ПО1 или ПО2, при наличие на зрели проектни идеи.

III. Риск от загуба на средства за 2022 г. (N+3)

Съгласно чл. 136 на Регламент (ЕС) № 1303/2013 ЕК отменя всяка част от сумата в дадена оперативна програма, която не е била използвана до 31 декември на третата финансова година след годината на бюджетния ангажимент по оперативната програма. Това означава, че всяка част от бюджетния ангажимент съгласно одобрения финансов план на оперативната програма подлежи на отмяна, ако не е сертифицирана, тоест за нея не е изготвено и изпратено (в съответствие с чл. 131 и чл. 135 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 г.) заявление за плащане към ЕК. В случай че целта по правилото n+3 не бъде постигната, се пристъпва към процедура за отмяна, съгласно която УО може да укаже по кои приоритетни оси да бъде отнесено съответното намаление във финансовия й план.

За да няма загуба на средства към 31.12.2022 г., трябва да бъдат сертифицирани 85.8 млн. лв. през тази година. Към настоящия момент се прогнозира **риск от загуба на средства за 2022 г. от 17 млн. лева.**

В следствие на описаните по-долу рискове се прогнозира да не бъдат отчетени, съответно верифицирани, **общо 26,7 млн. лв. разходи (част от тях съставляват посочената в предходния абзац загуба).** При условие че по тези проекти или част от тях се отчетат, съответно верифицират разходи през 2022 г., целта би могла да се изпълни.

Размерът на загубата би могъл и да се увеличи в резултат на налагане на финансови корекции, прекратяване на проекти, отчетени недопустими разходи, непостигане на цели, резултати, индикатори и други обстоятелства, непредвидени в прогнозата.

УО е изготвил прогнози за очаквана верификация на разходи по всички проекти, които са в изпълнение или са изтекли, но предстои окончателното им верифициране. Информацията се следи ежедневно. Прогнозите се базират на информация за вече извършени или предстоящи (с висока степен на сигурност) разплащания по проектите от страна на бенефициентите и в този смисъл са надежден източник на информация, въз основа на който се управлява рискът от загуба. С цел да се оптимизира процесът на отчитане и верификация във времето, на бенефициентите в периода юни – юли 2022 г., както в предходни години, ще се изпратят писма с конкретни срокове за представяне на искания за плащане, но не всички от тях изпълняват коректно дадените указания. С цел намаляване на риска от непостигане на финансовата цел, с бенефициентите се дискутира включването, там където е подходящо, на клаузи в договорите с изпълнители за обезпечени аванси, които след плащане своевременно да бъдат включени в искания за плащане и верифицирани от УО.

Рискът за усвояване на средства през 2022 г. в размер на 26,7 млн. лева е както следва:

- 1. Проекти, по които не е сключен договор с изпълнител** за изпълнение на дейности/забавено сключване и съответно невъзможност за извършване на разходи през 2022 г. – общо 19.7 млн. лв.:

✓ *около 3 млн. лв. по проект по проект „Развитие и въвеждане на Архитектурата на НОИ за процесите, свързани с парични обезщетения, помощи и гарантирани вземания“ с бенефициент НОИ, поради факта, че дейност „Развитие и въвеждане на Архитектурата на НОИ за процесите, свързани с парични обезщетения, помощи и гарантирани вземания“ не е възложена. Поръчката за избор на изпълнител е обявена на 17.09.2021 г., но има постъпила жалба, като решението на КЗК се обжалва пред ВАС;*

✓ около 3 млн. лв. по проект „Изграждане на национално решение за електронен обмен на социално-осигурителна информация EESSI“ с бенефициент НОИ, обществената поръчка за изпълнение на дейност „Разработване и внедряване на национално софтуерно решение за електронен обмен на социално-осигурителна информация“ не е обявена;

✓ около 2 млн. лв. по проект „Оптимизация и електронизация на регистрите и работните процеси в БАБХ“ с бенефициент БАБХ, поради факта, че обществената поръчка за изпълнение на предвидените дейности в проекта е обявена на 24.12.2021 г. със срок за кандидатстване 03.02.2022 г.;

✓ около 400 хил. лв. по проект „Изграждане на система за управление на собствеността, включително единен регистър на държавната и общинската собственост“ с бенефициент МРРБ, обществената поръчка за изпълнение на дейност „Изготвяне на предложения за нормативни промени и проект на техническо задание за изграждане на система за управление на собствеността, включително единен регистър на държавната и общинската собственост“ не е обявена;

✓ около 380 хил. лв. по проект „Изграждане на Единен публичен регистър по устройствено планиране на територията, инвестиционно проектиране и разрешаване на строителството и информационна система за неговото обслужване.“ с бенефициент МРРБ, обществената поръчка за изпълнение на дейност „Анализ на нормативната уредба, текущото състояние на поддържаните регистри и работните процеси, свързани с изграждането на единен публичен регистър по устройствено планиране на територията, инвестиционно проектиране и разрешаване на строителството и информационна система за неговото обслужване“ не е обявена;

✓ около 500 хил. лв. по проект „Реализиране на Национален регистър на пълномощните“ с бенефициент МП, обществената поръчка за изпълнение на дейност „Разработване и внедряване на информационна система „Регистър на пълномощните“ не е обявена;

✓ около 1,3 млн. лв. по проект „Изграждане и внедряване на пилотна система за дистанционно електронно гласуване“ с бенефициент ДАЕУ в партньорство с ЦИК, поради факта, че обществената поръчка за изпълнение на дейност „Изграждане и внедряване на пилотна система за дистанционно електронно гласуване и провеждане на експериментално дистанционно електронно гласуване“ не е обявена;

✓ около 1,4 млн. лв. по проект „Дигитализация на архива на недвижимите културни ценности от световно и национално значение, изграждане на специализирана информационна система, електронен регистър и публичен портал“ с бенефициент МК в партньорство с НИНКН, поради необходимостта от повторно обявяване на обществената поръчка за изпълнението на дейност „Разработка и внедряване на специализирана информационна система (СИС), включваща електронен регистър и публичен портал на недвижимите културни ценности“. Очаква се бенефициентът да обяви поръчката до края на месец февруари 2022 г.;

✓ около 540.69 хил. лв. по проект „Реализиране на Централизирана автоматизирана информационна система „Съдебен статус“ с бенефициент МП, поради факта, че не е проведена и възложена обществена поръчка за „Доставка на хардуер, необходим за функционирането на ЦАИС „Съдебен статус“;

✓ около 270 хил. лв. по проект „Въвеждане на програмно бюджетиране в органите на съдебната власт“ с бенефициент Висшия съдебен съвет – договорът с бенефициента е от м. май 2020 г. с краен срок за изпълнение 01.12.2022 г. Договор с изпълнител за основните дейности по проекта е сключен една година след стартиране изпълнението на проекта (през м. юни 2021 г.), като същият е с краен срок – идентичен с този

на проекта. Акумулирано е закъснение в плана за изпълнение на проекта. В тази връзка, част от разходите по този договор няма да бъдат отчетени и верифицирани в рамките на 2022 г. Разходи за обществена поръчка за разработване и внедряване на софтуерен програмен продукт за отчитане по бюджетни програми за нуждите на ВСС и органите на съдебната власт също не са предвидени, тъй като процедурата все още не е проведена и не е сключен договор. Съгласно графика същата следва да се проведе и дейността да стартира след като основните дейности за въвеждане на програмно бюджетирание са в напреднала фаза, поради което е вероятно срокът на проекта да бъде удължен след 01.12.2022 г.;

✓ около 260 хил. лв. по проект „Подобряване на процедурите по атестация и формиране на възнагражденията на съдебните служители в Република България“ с бенефициент Висшия съдебен съвет – договорът за БФП е сключен през м. май 2021 г. Обществена поръчка „Изготвяне на Анализ на статута на съдебните служители, съдържащ предложения и препоръки за промени в процеса по атестиране на съдебните служители в Република България и разработване на „Правила за атестиране на съдебните служители в Република България“ е в процес на обжалване пред ВАС, след решение на КЗК в полза на бенефициента от м. декември 2021 г., а втората процедура – все още не е проведена. Същинските дейности не са стартирали;

✓ около 1,6 млн. лв. по проект „Разработка и внедряване в съдебната система на софтуер за ускорено създаване и възпроизвеждане на актове и други документи чрез диктовка и автоматично конвертиране на гласов запис в текст (voice-to-text) и съпътстващи системи за обработка“ с бенефициент Висшия съдебен съвет – договорът с бенефициента е от м. септември 2020 г. с краен срок за изпълнение 01.09.2022 г. Една година след стартиране изпълнението на проекта и след обжалване пред КЗК, е сключен договор по обществена поръчка за разработка и внедряване на софтуер за voice-to-text – през м. ноември 2021 г., а по обществена поръчка за закупуване на хардуер – в края на м. януари 2022 г. Предстои изпълнението на същински дейности през 2022 г.;

✓ около 522 хил. лв. по проект „Осигуряване на софтуерна и методическа обезпеченост, и изграждане на административен капацитет на ИВСС за превенция на корупцията в съдебната власт“ с бенефициент Инспекторат към Висшия съдебен съвет и партньор Висшия съдебен съвет – По дейност 1 „Разработване на електронен публичен регистър на електронни декларации за обстоятелства, свързани с предотвратяване и установяване на конфликт на интереси и имуществени декларации“, отговорност на ИВСС, няма реализиран същински напредък. Проектът е стартирал от 1.11.2016 г. и през целия период има редица проблеми с изпълнението и сключване на договор с изпълнител за тази ОП. В периода 2018 г. – 2021 г. ОП е обявена 6 пъти, от които 2 пъти са прекратени договори с изпълнители (2019 и 2021 г.), 4 пъти ОП е прекратена, последно на 25.11.2021 г. (основанията са, че офертите на отговарят на изискванията на възложителя или няма подадени оферти). Към 17.01.2022 г. процедурата е обявена за 7-ми път. Разходите включват и такива за закупен хардуер, с който да се осигури работата на регистъра. Също така, от началото на м. декември 2021 г. има решение⁷ на Софийски районен съд, с което се отменя като незаконен акт на главния съдебен инспектор (по повод неподадена от бивш съдия декларация за имущество и интереси пред ИВСС), тъй като приема, че от 02.04.2020 г. лицето не е главен съдебен инспектор и сезира прокуратурата, че самоволно е извършило действие, което е в кръга на служба, която не заема. Мандатът на главния съдебен инспектор изтече през април 2020 г., а този на инспекторите – на 14.03.2020 г. В решението си съдът говори за узурпиране на власт и констатира, че правният нихилизъм на Народното събрание е довел до конституционна криза

⁷ <https://news.lex.bg/cpc-в-решение-точкова-не-е-главен-съдебен-инспектор>

в ИВСС. Това събитие също представлява определен риск пред проекта. УО е извършил проверка на място на 10.12.2021 г. на която бенефициентът е заявил, че ще обжалва решението, като касационна жалба пред АССГ е подадена в края на м. декември 2021 г. Изпълнението по дейността остава под въпрос.

Дейността, за която отговаря ВСС, а именно за разработване на електронен публичен регистър на отводите, включващ исканите отводи и мотивите, с които са уважени или не за всеки съдия и за обучение на служители за работа с него е приключена. По време на проверката на място е констатирано, че тази дейност е приключена от партньора през м. юли 2021 г. и се очаква същата да бъде отчетена пред УО на ОПДУ.

✓ *около 73 хил. лв. по проект „Осигуряване на реално обществено участие в правораздаването чрез института на съдебните заседатели“* с бенефициент Висшия съдебен съвет – след проведени обществени поръчки и сключени договори с изпълнители са акумулирани спестявания по проекта в размер на 73 хил. лв., с които се намалява стойността на БФП чрез допълнително споразумение към сключения договор.

✓ *около 4,5 млн. лв. по проект „ПРОГРЕС- Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване“* с бенефициент Национално сдружение на общините в Република България – към момента не са сключени договори с външни изпълнители по дейност „Осигуряване на специфична подкрепа за общините при подготовката и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“ в частта и за предоставяне на консултации и експертна подкрепа за общините за подготовка на стратегически документи за програмен период 2021 – 2027. Обявена е обществена поръчка в 4 обособени позиции „Предоставяне на консултантски услуги по заявка на общини за подготовката и приемането на стратегически, планови и програмни документи на местно ниво за достъп до средствата от Европейския съюз през програмен период 2021-2027г.“ с прогнозна стойност 4 500 000 лева с ДДС и срок за подаване на оферти до 27.01.2022 г.

2. Проекти с проблеми от друго естество, при които има риск от верифициране на по-малко разходи от предвидените/отчетените – 7 млн. лв.:

✓ *около 850 хил. лв. по проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата“* с бенефициент Висшия съдебен съвет – бенефициентът все още е необходимо да предприема допълнителни действия по отстраняване на несъответствия и на този етап не отговаря на условия за допустимост на разходите, свързани с цели, индикатори, условия, на които трябва да отговарят проекти за е-управление, и др. Именно това е причината, на този етап, макар и проектът да е с краен срок до 30.06.2022 г. и на теория да има достатъчно време за отчитане на разходите, последните да не са предвидени в прогнозата за 2022 г. Проблемите се групират, както следва:

о Преустановяване на използването на ЕИСС от ВКС и констатации от проверка на място на системата: на първо място, във връзка с преустановяването на използването на ЕИСС във Върховния касационен съд съгласно Заповед № 893 от 10.08.2021 г. и констатациите от проверката на място, за което са дадени препоръки на бенефициента с писмо № BG05SFOP001-3.001-0001-C08-M195/31.08.2021 г. със срок за изпълнение до крайния срок за изпълнение на проекта (30.06.2022 г.), е констатирано, че дейност 3 от проекта „Разработване и внедряване на Единна информационна система на съдилищата“, по която е извършеният разход по фактура № 0000504623 от 04.01.2021 г., не е изпълнена съобразно договора за БПФ и Насоките за кандидатстване по Процедура BG05SFOP001-3.001 и индикаторът ОЗ-7 „Разработена ЕИСС“ не е постигнат към момента, поради неизпълнение на условието за осигуряване на междуетовомен обмен на информация между органите на

съдебната власт, вкл. по йерархични нива, както и между съдебната власт и държавната администрация. Освен че трябва да е разработена и внедрена, ЕИСС следва и да функционира във всички органи на съдебната власт, като осигурява междуведомствен обмен на информация между органите на съдебната власт, вкл. по йерархични нива, както и между съдебната власт и държавната администрация. На 28.10.2021 г. е получено писмо от ВСС по повод препоръките. На 29.11.2021 г. бенефициентът е уведомен, че след изпълнение на всички препоръки, е необходимо да информира УО като представи съответните доказателства, след което ще бъде извършена повторна проверка на място, с цел проследяване. Понастоящем не са налице предпоставки за промяна на статуса и/или отпадане на отправените препоръки.

О Присъединяване на закупеното оборудване към Държавен хибриден частен облак (ДХЧО): през м. юли 2021 г. са проведени писмена кореспонденция и среща във формат ДАЕУ-ВСС-УО по повод текста на споразумение за присъединяване на закупено оборудване към ДХЧО, като от ВСС бе сформирана РГ за изменение/подготовка на споразумението. Проведена е среща във формат ВСС-ДАЕУ-ИО на 13.09.2021 г. в кабинета на служебен заместник министър-председател по управление на европейските средства. Представители на ОПДУ участваха в Пленума на 30.09.2021 г., заедно с представители на ДАЕУ, като отново бе потвърдена позицията за споразумението. На 30.09.2021 г. е получено писмо от ВСС в продължение на темата за присъединяване към ДХЧО и изпълнение на изискванията ЕИСС да работи в среда на ДХЧО, на което на 28.10.2021 г. е изпратен отговор на въпросите. На 07.12.2021 г. в УО на ОПДУ е получено извлечение от протокол 23 от заседание на Пленума на ВСС от 25.11.2021 г., на което са взети решения по т. 57 от дневния ред, а именно ВСС няма да разположи ЕИСС върху ДХЧО като среда за функциониране (както и Единния портал за електронно правосъдие), както и „няма да присъединява ИТ инфраструктурата, върху която ще функционира Единният портал за електронно правосъдие към ДХЧО, както и няма да предаде ИТ инфраструктурата, закупена за функционирането на ЕИСС, към ДХЧО“.

О Разследване от ОЛАФ: с писмо от 14.07.2021 г. на Дирекция АФКОС, УО на ОПДУ е уведомен за регистрирано разследване на ОЛАФ под № ОС/2021/0348/A5, в рамките на което се извършва проверка на данни за съмнение за измама и/или други нередности при изпълнението на проекта. С писмо от 13.10.2021 г. до Дирекция АФКОС от УО е изисквана информация по отношение на разследването с оглед уточняване прилагането на чл. 132.2 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за прекъсване на крайния срок за плащане на полученото искане за плащане. С писмо от 24.11.2021 г. бенефициентът е уведомен, че се прекъсва крайният срок за плащане по искане за междинно плащане № 7 от 06.10.2021 г.

О Модел за оптимизация на съдебната карта:

■ *Относно реформа на съдилища:* изборният от Пленума на ВСС модел 4 за реформа на съдебната карта на съдилищата не се приема добре от гилдията (в т.ч. действащия към онзи момент министър на правосъдието), като се провеждаха обсъждания и обменяха становища. Членовете на ВСС, разработили модела, подадоха оставка, която бе приета от Пленума на ВСС на 24.06.2021 г. На съдийска колегия на 22.06.2021 г. са обсъдени пакет от предложения за нормативни промени с оглед нов модел на съдебната карта. Моделът следва да е съгласуван с министъра на правосъдието по реда на чл. 30, ал.1, т.7 Закон за съдебната власт. Пакетът документи (за съдилища и за прокуратура) е изпратен през м. юли 2021 г. до Министерство на правосъдието за внасяне в Народното събрание;

■ *Относно реформа на прокуратури:* в изпълнение на Пътната карта и плана за действие за реорганизация на структури на прокуратурата за 12 месеца в свое заседание, проведено на 12.05.2021 г. Прокурорската колегия е разгледала и приела предложенията на главния прокурор на Република България за оптимизиране на районните прокуратури със седалища в гр. София и София област (диференциран модел), като е внесла

същите за разглеждане в заседание на Пленума на ВСС. В свое заседание на 27.05.2021 г. Пленумът на ВСС е взел решение и е изпратил на министъра на правосъдието решението на Прокурорската колегия за оптимизация на районните прокуратури със седалище в гр. София и София област.

До момента, предложенията за нормативни промени не са внесени в Народно събрание. Дейността е под риск да не бъде верифицирана в случай че същата не бъде внедрена със законодателни промени. Налице е риск за индикатор по проекта R3-1 „Въведени нови и усъвършенстване на съществуващи инструменти за модернизация на съдебната власт“ и непостигане на целите на проекта за оптимизация на ресурси, подобряване на ефективността и ефикасността с промяна на съдебната карта.

✓ около 3 млн. лв. по проект „Правосъдие през 21 век – развиване на професионална компетентност и интегритет на магистратите и съдебните служители“ и „НИП – модерна институция за съдебно обучение“ с бенефициент Национален институт на правосъдието – общият ресурс по тях е 7,9 млн. лв., който трябваше да бъде извършен и платен в периода м. декември 2019 г. – м. декември 2021 г., но поради извънредната епидемична обстановка през цялата 2020 и 2021 г., която не позволяваше провеждане на присъствени/международни обучения и пътувания, бенефициентът отчете много по-малък процент от договорения ресурс. До 31.01.2022 г. са верифицирани малко над 1,9 млн. лв. общо по двата проекта (24% от договореното). За 2022 г. се предвижда да се отчетат разходи в размер приблизително на 2,9 млн. лв., при хипотеза че срокът за изпълнение на проектите се удължи до края на 2022 г., а остатъкът от 3 млн. лв. евентуално да се прехвърли за 2023 г. и/или да се пренасочи за други мерки по програмата. Проведени са две срещи с бенефициента до средата на м. май 2021 г., както и е разменена кореспонденция през м. юли – август 2021 г. Сроковете и на двата проекта са удължени до 30.06.2022 г. с цел управление на риска и възможности за предприемане на действия. След първото тримесечие на 2022 г. ще се извърши анализ за напредъка и степента на изпълнение на предвидените дейности, тъй като е блокиран съществен финансов ресурс по двата проекта;

✓ около 1 001,5 хил. лв. по проекти на Областни дирекции по безопасност на храните (ОДБХ) по процедура BG05SFOP001-2.019 за предоставяне на БФП чрез подбор на проектни предложения с наименование „Специализирани обучения за териториалната администрация“ – наличие на съмнение за съгласуваност на действията от страна на участниците в обществени поръчки по девет проекта на ОДБХ за провеждане на специализирани обучения с цел възлагане на поръчката на един от участниците. В тази връзка и на основание чл. 38, ал. 1, т. 1 от ЗЗК с оглед правомощията на КЗК случаят е изпратен на комисията по компетентност. Проведена е комуникация с Комисията. На 06.01.2022 г. засегнатите ОДБХ са уведомени за прекъсването на крайния срок за плащане на основание чл. 132 параграф 2, б. „б“ от Регламент (ЕС) № 1303/2013 по исканията за междинно плащане № 2 по деветте проекта, до произнасянето с надлежен акт на КЗК като компетентен орган.

✓ около 2 115,2 хил. лв. по проекти на други бенефициенти по процедура BG05SFOP001-2.019 за предоставяне на БФП чрез подбор на проектни предложения с наименование „Специализирани обучения за териториалната администрация“. При проверката на изпълнена и отчетена по проект дейност за организиране на обучение (друго събитие)/осигуряване на хотелско настаняване, кетъринг, транспортни услуги след проведена процедура за избор на изпълнител по реда на ЗОП или възложена при условията на директно възлагане не притежаването на съответен лиценз/и, разрешение/я, регистрация/и от страна на изпълнителите на дейностите, заложили в проектите, ще доведе до неверификация на разходи/основание за налагане на финансови корекции.

3. Високо рискови проекти (с риск от прекратяване)

В случай че изпълнението на предвидените в проектите дейности не се възложи в посочените в таблицата срокове, вероятно ще бъде необходимо да се предприемат действия по тяхното прекратяване поради липсата на технологично време за реализиране на дейностите в рамките на допустимия срок по програмата – до 31.12.2023 г.:

Таблица 5 Високо рискови проекти

Краен срок за възлагане изпълнението на дейности	Проект ⁸	Стойност (лева)
31.03.2022 г	проект № BG05SFOP001-1.020-0001-C01 „Развитие и въвеждане на Архитектурата на НОИ за процесите, свързани с парични обезщетения, помощи и гарантирани вземания“ с бенефициент НОИ. Следва да се възложи изпълнението на основната дейност „Развитие и въвеждане на Архитектурата на НОИ за процесите, свързани с парични обезщетения, помощи и гарантирани вземания“	7 299 955,67
30.04.2022 г	проект № BG05SFOP001-1.016-0001-C01 „Оптимизация и електронизация на регистрите и работните процеси в БАБХ“ с бенефициент БАБХ	9 995 540,34
31.05.2022 г	проект № BG05SFOP001-1.002-0017-C07 „Дигитализация на архива на недвижимите културни ценности от световно и национално значение, изграждане на специализирана информационна система, електронен регистър и публичен портал“ с бенефициент МК в партньорство с НИНKH. Следва да се възложи изпълнението на дейност „Разработка и внедряване на специализирана информационна система (СИС), включваща електронен регистър и публичен портал на недвижимите културни ценности“	1 896 520,00
30.09.2022 г	проект № BG05SFOP001-1.019-0001-C01 „Изграждане на система за управление на собствеността, включително единен регистър на държавната и общинската собственост“ с бенефициент МРРБ	3 117 532.93
30.09.2022 г	проект № BG05SFOP001-1.018-0001-C01 „Изграждане на Единен публичен регистър по устройствено планиране на територията, инвестиционно проектиране и разрешаване на строителството и информационна система за неговото обслужване.“ с бенефициент МРРБ	3 056 918.98
30.09.2022 г	проект № BG05SFOP001-1.002-0020-C08 „Реализиране на Национален регистър на пълномощните“ с бенефициент МП	523 815,20
30.09.2022 г	проект № BG05SFOP001-1.002-0015-C07 „Изграждане и внедряване на пилотна система за дистанционно електронно гласуване“ с бенефициент ДАЕУ в партньорство с ЦИК	1 499 959,00
30.09.2022 г	към момента не е обявена поръчката и стартирала дейност „Надграждане на Интегрираната информационна система на държавната администрация“ по проект № BG05SFOP001-1.001-0002-C08 „Трансформация на модела на административно обслужване“ с бенефициент АМС	992 500,00
30.09.2022 г	риск от прекратяване на проект № BG05SFOP001-1.026-0001-C01 „Реализиране на ЦАИС „Анализ на корупционния риск“ с бенефициент КПКОНПИ ще възникне в случай на извършено реструктуриране на административната структура	1 000 000,00
м. август-септември 2022 г.	към момента не може категорично да бъде прогнозиран този риск за проекти, които са в начална фаза на изпълнение като № BG05SFOP001-1.013-0002-C01 „Облачни е-услуги в администрацията“ и № BG05SFOP001-1.023-0001-C01 „Национална геопространствена платформа (НГП)“ с бенефициент ДАЕУ	7 760 422.73
31.10.2022 г	проект № BG05SFOP001-1.024-0001-C01 „Изграждане на национално решение за електронен обмен на социално-осигурителна информация EESSI“ с бенефициент НОИ.	18 499 999,95

⁸ За повече информация по проектите в ИСУН: <http://2020.eufunds.bg/bg/1/0/Project/Search?showRes=True>

В случай на прекратяване на посочените проекти съществуват следните рискове:

✓ **финансов риск** – да не бъдат отново договорени и усвоени освободените от цитираните по отделни проекти средства в размер на близо **55,6 млн. лв.**

✓ **риск от неизпълнение на индикатори по ОПДУ** – индикаторите, които няма да бъдат изпълнени по всеки от тези проекти са:

Таблица 6 Индикатори в риск от неизпълнение

Наименование на проект	Бенефициент	Индикатори в риск от изпълнение						
		O1-2	O1-3	O1-5	O1-6	O1-7	O1-8	O1-9
Трансформация на модела на административно обслужване	АМС					1		
Развитие и въвеждане на Архитектурата на НОИ за процесите, свързани с парични обезщетения, помощи и гарантирани вземания	НОИ	1	1	1		11	25	1
Оптимизация и електронизация на регистрите и работните процеси в БАБХ	БАБХ	1	1	1		5	15	1
Изграждане на система за управление на собствеността, включително единен регистър на държавната и общинската собственост	МРРБ	2				1	1	
Изграждане на Единен публичен регистър по устройствено планиране на територията, инвестиционно проектиране и разрешаване на строителството и информационна система за неговото обслужване	МРРБ	1	2			1	2	
Изграждане на национално решение за електронен обмен на социалноосигурителна информация EESSI	НОИ	1		4				1
Облачни е-услуги за администрацията	ДАЕУ			3				
Национална геопространствена платформа (НГП)	ДАЕУ	2						
Реализиране на Национален регистър на пълномощните	МП					1	3	
Изграждане и внедряване на пилотна система за дистанционно електронно гласуване	ДАЕУ/ЦИК						2	1
Дигитализация на архива на недвижимите културни ценности от световно и национално значение, изграждане на специализирана информационна система, електронен регистър и публичен портал	МК/НИНКН				1	1	4	
До риск от прекратяване на проект „Реализиране на ЦАИС „Анализ на корупционния риск“ ще се достигне в случай извършено реструктуриране на административната структура	КПКОНПИ			1		2		
ОБЩО ИНДИКАТОРИ:		8	4	10	1	23	52	4

IV. **Рискове** за изпълнението на мерки по Пътни карти, адресирани с проекти по ОПДУ:

1. Административна реформа (СРДА)

✓ един от очакваните резултати по мярка „Усъвършенстване на практиката по провеждане на публични консултации на Портала за обществени консултации www.strategy.bg“ по СЦ № 1 Ефективно управление и върховенство на закона на СРДА, е подобряване на интуитивността на портала за по-добра комуникация. Тази мярка се адресира от проекта на АМС „Администрацията и гражданско общество – партньорство в управлението“. Поради некоректно изпълнение на договора за надграждане на портала за обществени консултации от страна на изпълнителя, приключването на тази дейност и проекта като цяло се забави. Извършени са две оценки от „Информационно обслужване“ АД на степента на изпълнение на услугата с цел обективно да се определи дължимото на изпълнителя възнаграждение. Предстои отношенията между страните да се финализират в съответствие с резултатите от втората оценка, след което бенефициентът ще вземе решение относно приключването на дейността (дали ще се надгражда порталът до желаното състояние). Към изпълнението на мярката принос имат и останалите вече изпълнени по проекта дейности, но цялостното й реализиране включва и надграждения портал за обществени консултации;

✓ приоритет 2.2. „Подобряване на процесите по предоставяне на услуги“ от ПК към Стратегията за развитие на държавната администрация, мярка „Преглед на административните услуги и режимите и идентифициране на възможности за оптимизация“. Тази мярка се адресира с проект „Трансформация на административните услуги“ с бенефициент АМС и по-конкретно се отнася до надграждане на регистър „ИИСДА“.

2. Електронно управление

✓ мярка 55 „Развитие и въвеждане на Институционалната архитектура на НОИ по отношение на процесите, реализиращи Електронното осигурително досие“ от ПКЕУ се адресира с проект „Развитие и въвеждане на Архитектурата на НОИ за процесите, свързани с парични обезщетения, помощи и гарантирани вземания“ с бенефициент НОИ и по-конкретно надграждането на следните регистри на НОИ: и по-конкретно надграждането на следните регистри на НОИ:

- Регистър на лицата, които работят по трудово правоотношение;
- Регистър на лицата, подлежащи на регистрация по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс;
- Регистър „Данъчно-осигурителна сметка“;
- Регистър на търсещите работа лица;
- Електронен регистър на болничните листове и решенията по обжалването им;
- Регистър „Информационна система за трудовите злоупотреки“;
- Регистър „Информационна система за професионалните болести“;
- Регистър на лицата, ползвали парични помощи за профилактика и рехабилитация;
- Регистър „Информационна система за изплащаните обезщетения и помощи“;
- Регистър „Регистър на длъжниците“;
- Регистър на гарантирани вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя по ЗГВРСНР.

✓ мярка 28 „Надграждане на облачната система за автоматизиране на вътрешно-ведомствени процеси в общински и областни администрации“. Тази мярка се адресира с проект „Облачни е-услуги за администрацията“ с бенефициент ДАЕУ;

✓ **мярка 3** „Изпълнение на мерки, съгласно Концепцията за регистрова реформа“ от ПКЕУ. За изпълнение на тази мярка допринасят проект „Оптимизация и електронизация на регистрите и работните процеси в БАБХ“ с бенефициент БАБХ и проект „Изграждане на Единен публичен регистър по устройствено планиране на територията, инвестиционно проектиране и разрешаване на строителството и информационна система за неговото обслужване.“ с бенефициент МРРБ. Мярката има отношение към следните регистри на БАБХ:

- Единен регистър на животните и животновъдните обекти;
- Национален регистър на обектите за производство и дистрибуция на храни и материали и предмети, предназначени за контакт с храни и странични животински продукти;
- Единен регистър на ветеринарномедицинските продукти;
- Единен регистър на фуражите;
- Единен регистър на продуктите за растителна защита, торовете, свързаните с тях операции и фитосанитарен контрол.

✓ **мярка 66** „Изграждане на система за управление на собствеността, включително единен регистър на държавната и общинската собственост и единна резервационна система“ от ПКЕУ. Тази мярка се адресира с проект „Изграждане на система за управление на собствеността, включително единен регистър на държавната и общинската собственост“ с бенефициент МРРБ и към изграждането на регистър „Единен регистър на държавната и общинската собственост“;

✓ **мярка 12** „Реализиране на Национален регистър на пълномощните“ от ПКЕУ адресирана с проект „Реализиране на Национален регистър на пълномощните“ с бенефициент Министерство на правосъдието;

✓ **мярка 85** „Изграждане и внедряване на система за дистанционно електронно гласуване“ от ПКЕУ адресирана с проект „Изграждане и внедряване на пилотна система за дистанционно електронно гласуване“ с бенефициент ДАЕУ в партньорство с ЦИК;

✓ **мярка 60** „Дигитализация на архива на недвижимите културни ценности от световно и национално значение, изграждане на специализирана информационна система, електронен регистър и публичен портал“ от ПКЕУ. Тази мярка се адресира с проект „Дигитализация на архива на недвижимите културни ценности от световно и национално значение, изграждане на специализирана информационна система, електронен регистър и публичен портал“ с бенефициент МК в партньорство с НИНКН и надграждането на регистър „Националния регистър на недвижимите културни ценности“;

✓ **мярка 65** „Реализиране на универсална ЦАИС „Анализ на корупционния риск“. Тази мярка се адресира с проект Реализиране на ЦАИС „Анализ на корупционния риск“ с бенефициент КПКОНПИ и по-конкретно се отнася до следните регистри „Нов електронен публичен регистър за декларациите на лицата, заемащи висши публични длъжности“ и „Електронен публичен регистър за съставените актове за установяване на административни нарушения и за влезлите в сила наказателни постановления“;

✓ **мярка от Пътна карта за изпълнение на Секторна стратегия за развитие на електронното управление в НОИ – „е-осигуряване” 2018-2023 г. (Секторна стратегия „е-осигуряване“)**, която е адресирана с изпълнението на проект „Изграждане на национално решение за електронен обмен на социалноосигурителна информация EESSI“ с бенефициент НОИ;

✓ **стратегическа цел 1: „Трансформиране на администрацията и публичните институции в цифрови“**. Тази стратегическа цел е адресирана с проект „Национална геопространствена платформа (НГП)“ с бенефициент ДАЕУ;

Проблемите и прогнозните срокове, в които е необходимо бенефициентите да предприемат действия/сключат договори с изпълнители и започнат изпълнение на основните дейности по проектите, с цел намаляване на риска от прекратяване на тези проекти и съответно неусвояване на предоставената БФП са описани в т. III

3. Съдебна реформа

✓ **мярка 1.3.1 Интегрирана политика за предотвратяване на конфликта на интереси и корупцията в рамките на съдебната власт.** Електронни регистри за деклариране на разширен кръг обстоятелства, включително фактически съжителства, принадлежност към организации с непубличен характер и др. и **мярка 1.3.9 Изграждане на капацитет на ИВСС да следи за системни корупционни фактори в работата на органите на СВ** от Пътна карта за изпълнението на Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система, по отношение частта от действията, за които отговаря Инспектората към Висш съдебен съвет, поради проблемите с изпълнение на проект „Осигуряване на софтуерна и методическа обезпеченост, и изграждане на административен капацитет на ИВСС за превенция на корупцията в съдебната власт“, частност дейност 1 „Разработване на електронен публичен регистър на електронни декларации за обстоятелства, свързани с предотвратяване и установяване на конфликт на интереси и имуществени декларации“ на ИВСС. Проблемът е описан по-детайлно в т. III;

✓ в риск са и мерки, които се изпълняват в рамките на проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата“ с бенефициент Висшия съдебен съвет, от пътни карти към Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система (мярка 3.4.2 и 3.4.3) и Стратегия за въвеждане на електронно управление и електронно правосъдие в сектор „Правосъдие“ 2014 г. – 2020 г. (1.2Б, 4.1А и 4.1Б). Тъй като всички дейности са взаимозависими и проблемите (описани по-детайлно в т. III) са всеобхватни, е трудно на този етап да се прогнозира успешно изпълнение на която и да е мярка, докато не се разрешат проблемите с ЕИСС и реформата на съдебната карта;

✓ **мярка 52 (Правосъдие)** Технологични, обучителни и организационни средства за изпълнение на разработени вътрешни правила и политики за ползване на информационните ресурси в органите на изпълнителната власт в сектор „Правосъдие“, в съответствие със ЗЕУ, НОИОСИС и съобразно заложените правила и стандарти в Стратегията за развитие на електронното управление в РБ 2014-2020 и Пътната карта за нейното изпълнение от ПКЕУ, която бе финансирана по проект „Технологични, обучителни и организационни средства за изпълнение на разработени вътрешни правила и политики за ползване на информационните ресурси в органите на изпълнителната власт в сектор „Правосъдие“, в съответствие със ЗЕУ, НОИОСИС и съобразно заложените правила и стандарти в Стратегията за развитие на електронното управление в РБ 2014-2020 и Пътната карта за нейното изпълнение“, с бенефициент Министерство на правосъдието е изпълнена частично, за което УО на ОПДУ е определил и извършил финансова корекция на проекта. Не са постигнати следните резултати: Разработен „Наръчник с единни за структурите на изпълнителната власт в СП политики и правила за управление сигурността на информацията, включващ политики за сигурност, правила и процедури, свързани с мрежовата и информационна сигурност“ в съответствие със ЗЕУ, НОИОСИС и съобразно заложените правила и стандарти в Стратегията за развитие на електронното управление в Република България 2014-2020 г. и Пътната карта за нейното изпълнение, одобрен със заповед на министъра на правосъдието и регламентирано неговото задължително прилагане; Разработени/актуализирани Вътрешни правила за мрежова и информационна сигурност на МП и ВРБ, одобрени от Министъра на правосъдието;

Разработени и въведени Системи за управление на сигурността на информацията(СУСИ), съгласно ISO/IEC 27001:2013 за всички звена на изпълнителната власт в сектор „Правосъдие“, одобрени от Министъра на правосъдието;

✓ **мярка 53 (Правосъдие)** Усъвършенстване на модела на съдебните експертизи от ПКЕУ, която бе финансирана по проект „Усъвършенстване на модела на съдебните експертизи“ с бенефициент Министерство на правосъдието, е изпълнена частично, за което УО на ОПДУ е определил и извършил финансова корекция на проекта. Не са постигнати следните резултати: Изготвен аналитичен доклад за действащите модели на експертизите и организацията на работата на вещите лица в българската и европейска нормативна уредба, включващ оценка на ефективността на възлаганите експертизи и оценка на нуждите от изграждане на специализиран институционален капацитет за организиране и възлагане на особено сложни, скъпи и/или изискващи редки специалности експертизи и предложения за нов модел на експертизите и организацията на работа на вещите лица; Проведена дискусия за предложени нов модел на експертизите и организация на работата на вещите лица със заинтересованите страни.

V. Изпълнение на индикаторите по програмата и рамката за изпълнение

1. Прогноза за изпълнение на индикаторите по приоритетни оси.

Прогнозата за изпълнение на индикаторите по програмата е към 31.12.2023 г. и е на база идентифицираните по-горе рискове.

а. Приоритетна ос 1 „Административно обслужване и електронно управление“

№	Индикатор	Целева стойност 2023	Договорена стойност [1]	Прогноза за изпълнение на договорените индикатори към 31.12.2023 г.	% изпълнение към целева стойност
O1-1	Брой подкрепени административни режими прегледани за опростяване	700	700	1085	155% очаквано изпълнение Няма риск.
O1-2	Брой нормативни актове, за които са извършени оценки на въздействието	65	66	60	92% очаквано изпълнение Няма риск.
O1-3	Администрации, подкрепени за въвеждане на комплексно административно обслужване	103	141	137	137% очаквано изпълнение Няма риск.
O1-4	Брой общински услуги, подкрепени за стандартизиране	20	17	17	85% очаквано изпълнение Няма риск
O1-5	Контролни, приходни и регулаторни органи, подкрепени за развитие на организационен и аналитичен капацитет, включително за извършване на съвместни проверки	15	21	15	100% очаквано изпълнение. Две хипотези за изпълнение ⁹ .
O1-6	Проекти за развитие на държавен ХЧО	4	3	2	50 % очаквано изпълнение Има риск.
O1-7	Брой подкрепени регистри	100	203	181	181% очаквано изпълнение Няма риск.
O1-8	Подкрепени електронни услуги за предоставянето им в транзакционен режим	750	820	750	100% очаквано изпълнение Няма риск.
O1-9	Брой проекти за развитие на секторните системи на е-управление (е-обществени поръчки, е-здравеопазване, е-митници, е-архивиране, е-осигуряване и др.)	13	15	13	100% очаквано изпълнение Няма риск.
R1-2	Брой стандартизирани общински услуги, въведени във всички общински администрации	20	17	17	85% очаквано изпълнение Няма риск.
R1-4	Функционираща електронна тръжна система (e-procurement)	1	1	1	100% изпълнение Няма риск
R1-5	Функционираща НЗИС	1	0	0	100% неизпълнение на индикатор. Проектът за НЗИС е прекратен и съответно индикаторът няма да бъде изпълнен по програмата.
R1-6	Брой на подкрепени приоритетни електронизирани услуги, включително вътрешноадминистративни, на ниво транзакция и/или разплащане, базирани на държавния ХЧО, използвани над 5 000 пъти годишно	100%	0	100%	Очаква се 100% изпълнение на индикатора.

[1] В договорената стойност не се включват стойностите по прекратени проекти и такива, приключили без изпълнение.

⁹ Виж текста за индикатор O1-5 под таблицата относно наличието на две хипотези за изпълнение

Прогнозата за изпълнението на индикаторите по ПО 1 е въз основа на анализ на напредъка по договорените проекти, както и евентуален риск в случай на цялостно неизпълнение на проекти, поради необявени поръчки по ЗОП.

Видно от таблицата, прогнозата за изпълнението на целевите стойности на индикаторите по ПО 1 към 2023 г. е както следва:

- ✓ За индикатори O1-1, O1-2, O1-3, O1-5, O1-7, O1-8, O1-9, R1-2 и R1-4 по ПО1 на този етап няма риск за изпълнението им, тъй като целевите им стойности са договорени, а по част от тях са отчетени и преизпълнени.
- ✓ ***O1-5 „Контролни, приходни и регулаторни органи, подкрепени за развитие на организационен и аналитичен капацитет, включително за извършване на съвместни проверки“ – две хипотези*** за изпълнение на индикатора както следва:
 - договорени са 21 бр. администрации, което е 140% от целевата стойност на индикатора за 2023 г. – 15 бр. В случай, че се изпълнят проектите с договорена стойност на този индикатор, това предполага, че няма риск от изпълнението му;
 - в случай, че се прекратят проектите „Облачни е-услуги в администрацията“ и „Национална геопространствена платформа (НГП)“ с бенефициент ДАЕУ, то това би рефлектирало върху прогнозираното изпълнение, което се очаква да бъде около 80% и съответно ***има риск за изпълнение*** на индикатора.
- ✓ ***O1-6 Проекти за развитие на държавен ХЧО – има риск за изпълнение на индикатора.***

Прогноза за изпълнение 50%. Договорената стойност (3) е 75% от целевата стойност (4) на индикатора за 2023 г. За да имаме изпълнение над 85% е необходимо договаряне на още един проект (новият проект на МВР „Разработване на електронни административни услуги и внедряване на допълнителни функционалности в автоматизирани информационни системи в МВР“). По проекта на Министерство на културата „Дигитализация на архива на недвижимите културни ценности от световно и национално значение, изграждане на специализирана информационна система, електронен регистър и публичен портал” съществува риск от това да не бъде приета изпълнението на дейност 2 „Разработка и внедряване на специализирана информационна система (СИС), включваща електронен регистър и публичен портал на недвижимите културни ценности по проекта“, което поставя под риск и верификацията на заложената стойност на този индикатор.
- ✓ ***O1-8 „Подкрепени електронни услуги за предоставянето им в транзакционен режим“ - няма риск*** за изпълнение на индикатора.

Договорени са 820 бр. услуги, което е 109% от целевата стойност на индикатора за 2023 г. – 750 бр. услуги. Очакваното изпълнение на индикатора е 100%.
- ✓ ***R1-5 Функционираща НЗИС – индикаторът няма да се изпълни, предвид прекратяването на договора с МЗ***

Към момента няма риск за загуба на финансов ресурси, тъй като този индикатор не е включен в рамката за изпълнение. В случай на изменение на програмата, индикаторът следва да бъде предложен за отпадане.

- ✓ **R1-6 Дял на административните и вътрешно-административни услуги използвани над 5000 пъти годишно, които са на ниво 3 и 4 и са базирани на държавния ХЧО** – към момента няма риск за изпълнение на индикатора.

Отчетът към Годишния доклад за състоянието на администрацията за 2020 г. е затворен. Предстои изготвяне на справка с всички административни и вътрешно-административни услуги, използвани над 5 000 пъти годишно през 2020 г. в съответствие с изискванията от метаданните за индикатор R1-6. Нивото на електронизация на услугите ще бъде проверено към 31.12.2023 г., а информацията кои от тях са базирани на ДХЧО ще бъде предоставена от Държавна агенция „Електронно управление“.

б. Приоритетна ос 2 „Ефективно и професионално управление в партньорство с гражданското общество и бизнеса“

№	Индикатор	Целева стойност 2023	Договорена стойност ¹⁰	Прогноза за изпълнение на договорените индикатори към 31.12.2023	% изпълнение към целева стойност
O2-1	Администрации подкрепени за въвеждане на системи за управление на качеството	93	94	94	100 % Няма риск.
O2-2	Брой извършени функционални прегледи по сектори/политики	6	6	6	100 % Няма риск.
O2-5	Брой подкрепени нови/осъвременени обучителни модули за администрацията	100	201 ¹¹	195	над 100% Няма риск.
O2-6	Обучени служители от администрацията	105 000	118 580 ¹²	110 000	100 % Няма риск.
R2-1	Брой подкрепени администрации, прилагащи механизми за организационно развитие и управление ориентирано към резултатите	175	179	155	89 % Няма риск.
R2-2	Служители от администрацията, успешно преминали обучения с получаване на сертификат	85%	110 220 ¹³	95 %	100% Няма риск.
R2-4	Отправени препоръки от НПО и мрежи от НПО към процеса на формиране, осъществяване и мониторинг на политики	370	981	1476	399 % Няма риск.
CO20	Брой проекти, изцяло или частично изпълнени от социални партньори или неправителствени организации	350	119 ¹⁴	300	86% Има риск.

Всички индикатори са договорени в пълна степен с изключение на **CO20 „Брой проекти, изцяло или частично изпълнени от социални партньори или неправителствени организации“**. Договорената стойност по него до момента е 119 (включително проекта на МРРБ по Процедура BG05SFOP001-2.001, по който НСОРБ е партньор) или 34 % от целевата стойност. Принос към индикатора ще има обявената през м. октомври 2021 г. процедура за НПО/СИП в изпълнение на СЦ 3 BG05SFOP001-2.025 „Увеличаване на гражданското участие в процеса на изпълнение и мониторинг на изпълнението на политики“, по която са подадени 238 проектни предложения и в момента тече оценката по тях. За да се постигне най-малко 85% от целевата стойност, при което индикаторът ще се счита за изпълнен, трябва да се договорят

¹⁰ В договорената стойност не се включват стойностите по прекратени проекти и такива, приключили без изпълнение.

¹¹ Без 20 по прекратения проект на АМВР

¹² Без стойностите по 7 прекратени проекта (6 проекта за специализирани обучения и проекта на АМВР)

¹³ Без прекратените обучителни проекти (по 9 проекта за специализирани обучения и проекта на АМВР).

¹⁴ Без прекратените 5 проекти и 1 приключил без изпълнение по процедурата на НПО, но включително 1 бр. за проекта по Процедура BG05SFOP001-2.001, по който НСОРБ е партньор на МРРБ.

и изпълнят успешно най-малко 180 проекта. За постигане на 75 % от целевата стойност, което е допустимо предвид чл. 6, пар. 2 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 215/2014, е необходимо одобряването и изпълнението на най-малко 145 проекта.

с. Приоритетна ос 3 „Прозрачна и ефективна съдебна система“

№	Индикатор	Целева стойност 2023 г.	Договорена стойност	Прогноза изпълнение на договорените индикатори към 31.12.2023 г.	% изпълнение към целева стойност
O3-1	Подкрепени анализи, проучвания, изследвания, методики и оценки, свързани с дейността на съдебната система	50	293	278	556% очаквано изпълнение Няма риск.
O3-2	Проекти за реализиране на съвместни действия	7	8	8	143% очаквано изпълнение Няма риск.
O3-3	Органи на съдебната власт подкрепени за въвеждане на програмно бюджетиране	180	180	180	Има риск.
O3-4	Проекти за насърчаване и развитие на алтернативни методи за решаване на правни спорове	5	28	27	540% очаквано изпълнение Няма риск.
O3-5	Брой институции, на които е извършен одит на ИТ и комуникационната инфраструктура	180	180	385	214% очаквано изпълнение Няма риск.
O3-6	Брой подкрепени електронни услуги на съдебната власт	5	23	27	540% очаквано изпълнение Няма риск.
O3-7	Разработена ЕИСС	1	1	1	Има риск. В момента не е изпълнен.
O3-8	Обучени магистрати, съдебни служители, служители на разследващи органи съгласно НПК	25 000	30 969	30 577	122% очаквано изпълнение Няма риск.
CO20	Брой проекти, изцяло или частично изпълнени от социални партньори или неправителствени организации	50	54	54	108% очаквано изпълнение Няма риск.
R3-1	Въведени нови и усъвършенстване на съществуващи инструменти за модернизация на съдебната власт	30	77	66	220% очаквано изпълнение Няма риск.
R3-2	Брой на делата, водени по електронен път	250 000	0	-	Има риск. В зависимост от O3-7.
R3-3	Магистрати, съдебни служители и служители на разследващите органи по НПК, успешно преминали обучения с получаване на сертификат	20 000	26 527	28 858	144% очаквано изпълнение Няма риск.

Всички индикатори са договорени в пълна степен. Целевите стойности за 2023 г. за индикаторите от рамката за изпълнение O3-1 и O3-6 са постигнати, а за O3-8 – на 90%. Видно от таблицата, налице са индикатори под риск от изпълнение, както следва:

- ✓ **O3-3 - Органи на съдебната власт подкрепени за въвеждане на програмно бюджетиране** - При предвидена целева стойност на индикатора за 2023 г. 180 бр. органи на съдебната власт, подкрепени за въвеждане на програмно бюджетиране, индикаторът е договорен през м. май 2020 г. Договор с изпълнител на дейностите по проекта е сключен година по-късно - през м. юни 2021 г. и е със срок идентичен с крайната дата за изпълнение на проекта – 01.12.2022 г. Дейностите по проекта представляват реформа в системата на бюджетирането и изискват нормативни промени (които следва да се подготвят от ВСС, но да се съгласуват и инициират от Министерство на правосъдието и Министерство на финансите като имащи законодателна инициатива), както и промяна на организацията на работа на цялата

система. Съгласно графика, същото следва да бъде извършено до края на 2022 г. Вероятността да се удължи срока на проекта и в 2023 г. е реална, предвид необходимостта от изпълнение с изискуемото качество на съпътстващи дейности, преди същинските действия по промени в нормативната уредба. Поради тази причина съществува риск за приключване на процеса и осъществяване на реална реформа до края на 2023 г., предвид това, че следва да се извърши в цялата съдебната система.

- ✓ **ОЗ-7 - Разработена ЕИСС** - Системата е внедрена в 153 съдилища през 2020 г. От 1.06.2021 г. и последният съд, Върховен касационен съд, започна работа с нея. Въпреки това, със Заповед № 893/10.08.2021 г.¹⁵ на Председателя на ВКС е преустановено използването на ЕИСС, считано от 11.08.2021 г. до отстраняване на пречките за пълноценното ѝ използване и решение на Пленума на ВКС. Ще се използва АСУД за новопостъпили дела. Във връзка с това и констатации от проверка на място (извършена през м. август 2021 г.), за което са дадени препоръки на бенефициента с писмо № BG05SFOP001-3.001-0001-C08-M195/31.08.2021 г. със срок за изпълнение до крайния срок за изпълнение на проекта (30.06.2022 г.), е констатирано, че дейност 3 от проекта „Разработване и внедряване на Единна информационна система на съдилищата“ не е изпълнена съобразно договора за БПФ и Насоките за кандидатстване по Процедура BG05SFOP001-3.001 и индикаторът ОЗ-7 „Разработена ЕИСС“ не е постигнат към момента, поради неизпълнение на условието за осигуряване на междуетовствен обмен на информация между органите на съдебната власт, вкл. по йерархични нива, както и между съдебната власт и държавната администрация. Освен че трябва да е разработена и внедрена, ЕИСС следва и да функционира във всички органи на съдебната власт, като осигурява междуетовствен обмен на информация между органите на съдебната власт, вкл. по йерархични нива, както и между съдебната власт и държавната администрация. Същото е ключово за отчитане и верификация на постигната целева стойност на индикатор ОЗ-7 „Разработена ЕИСС“, в съответствие с дефиницията и метода на изчисление, предвидени в [Наръчника на индикаторите по ОПДУ и метаданните по индикаторите](#) на ниво оперативна програма. Използването на ЕИСС е изрично заложено в Закона за съдебната власт, в рамките на който с Глава осемнадесета „а“, Раздели от I до IV се въвежда извършване на удостоверителни изявления, издаване на актове и извършване на всички други предвидени в закона процесуални действия в електронна форма. Извършването на удостоверителни изявления и процесуални действия в електронна форма зависи също така и от функционалности на Единния портал за електронно правосъдие (ЕПЕП), които към момента липсват. ЕИСС е вътрешна система за органите на съдебната власт, достъпът за външни потребители е през ЕПЕП. Електронните услуги, предоставяни на физически и юридически лица са уеб услуги за обмен на данни тип система-система, тъй като не са директно достъпни за физически и юридически лица, а се консумират от тях чрез интеграцията на ЕИСС с ЕПЕП.
- ✓ **РЗ-2 - Брой на делата, водени по електронен път** - За отчитането на индикатора няма значение дали делото е заведено на хартия или по електронен път, достатъчно е да бъде водено по електронен път чрез ЕИСС. Постигането на целевата стойност на индикатора може да се гарантира с успешното изпълнение и постигане на целевата стойност на индикатор ОЗ-7 - Разработена ЕИСС, който към днешна дата е под риск, тъй като считано от 11.08.2021 г. ВКС е прекратил работа с ЕИСС и е възобновил работа с АСУД, макар и ВСС да е представял справки от ЕИСС за изпълнение на стойността на индикатора.

¹⁵Административният съд София-град (АССГ) обяви за нищожна заповедта по дело, образувано по жалби на ВСС и на адвокат: [Съдът: Лозан Панов е иззел правомощие на ВСС като е спрял ЕИСС във ВКС](#)

За да няма риск за разходите по проекта като цяло и за индикатори ОЗ-7 и R3-2 следва в рамките на срока за изпълнение на проекта (30.06.2022 г.) или най-късно до 31.12.2023 г. да се преодолеят всички проблеми и ЕИСС да започне да се използва пълноценно от съдилищата.

д. Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ“

№	Индикатор	Целева стойност 2023 г.	Договорена стойност	Прогноза изпълнение на договорените индикатори към 31.12.2023 г.	% изпълнение към целева стойност
R4-1	Текучество на персонала на бенефициентите за година	под 5 %	НП	под 5 %	100% очаквано изпълнение
R4-2	Удовлетвореност на участниците от проведеното обучение	85 %	НП	95 %	100% очаквано изпълнение
R4-3	Удовлетвореност на потребителите на ИСУН	83 %	НП	85%	100% очаквано изпълнение
R4-4	Дял на населението на 15+, които са информирани относно кохезионната политика на ЕС	70 %	НП	72,30 %	100% очаквано изпълнение
O4-1	Обучени служители	2600	НП	4000	153% очаквано изпълнение
O4-2	Издадени информационни материали по вид (ръководства, наръчници, книжки, брошури и информационни листовки и др.)	60	НП	над 700	1166 % очаквано изпълнение
O4-3	Брой публични информационни събития	90	НП	над 4000	4444 % очаквано изпълнение
O4-4	Брой служители, чиито заплати се съфинансират от техническа помощ	250	НП	487	194 % очаквано изпълнение
O4-5	Проекти допринасящи за намаляване на административната тежест	7	НП	7	100% очаквано изпълнение

Няма риск за изпълнението на индикаторите по ПО 4, като по част от индикаторите има отчетени и преизпълнени стойности.

е. Приоритетна ос 5 „Техническа помощ“

№	Индикатор	Целева стойност 2023 г.	Договорена стойност	Прогноза изпълнение на договорените индикатори към 31.12.2023 г.	% изпълнение към целева стойност
O5-1	Обучени служители на УО и членове на КН	2400	НП	1600	67% Има риск
O5-2	Проведени заседания на КН	20	НП	20	100% очаквано изпълнение
O5-3	Извършени оценки на ОПДУ, приоритети, процедури и пр.	10	НП	10	100% очаквано изпълнение
O5-4	Анализи, проучвания, доклади и др. подпомагащи изпълнението на ОПДУ и подготовката за следващия програмен период	5	НП	5	100% очаквано изпълнение

№	Индикатор	Целева стойност 2023 г.	Договорена стойност	Прогноза изпълнение на договорените индикатори към 31.12.2023 г.	% изпълнение към целева стойност
O5-5	Изработени информационни материали по вид (печатни, електронни и аудиовизуални)	15	НП	38	253 % очаквано изпълнение
O5-6	Брой публични информационни събития	150	НП	150	100% очаквано изпълнение
O5-7	Брой служители, чиито заплати се съфинансират от техническа помощ	59	НП	43	73% Има риск

2. Предложения за изменение на индикатори

- ✓ R1-5 Функционираща НЗИС – индикаторът няма да се изпълни, предвид прекратяването на договора с МЗ. В случай на изменение на програмата, индикаторът следва да бъде предложен за отпадане.
- ✓ O5-1 Обучени служители на УО и членове на КН – няма да бъде изпълнен предвид условията на пандемия. В случай на изменение на програмата, следва да се намали целевата стойност на 1600.
- ✓ O5-7 Брой служители, чиито заплати се съфинансират от техническа помощ – целевата стойност се отнася единствено за броя на служителите, чиито възнаграждения се финансират от техническа помощ през 2023 г. Индикаторът няма да бъде изпълнен предвид намаляване на щата на служителите в дирекция „Добро управление“ на 43. В случай на изменение на програмата, следва да се намали целевата стойност.

Предложението за изменение на програмата следва да е изпратено най-късно до 30.09.2023 г. на ЕК (включително изменения на финансовите планове за прехвърляне на средства между приоритетните оси на една и съща програма в същата категория регион и един и същ фонд).

VI. Рискове при договаряне и изпълнение на проекти и мерки за тяхното минимизиране от страна на УО на ОПДУ

След извършен анализ на рисковете (вкл. и по информация от медии), които затрудняват изпълнението на програмата, може да се заключи, че наличието на външните рискове, които не подлежат на контрол и управление от страна на УО на ОПДУ, сериозно възпрепятстват договарянето и изпълнението на проектите и водят след себе си сериозен допълнителен риск от постигане на индикатори и загуба на средства.

1. Договаряне

Въпреки наличието на съответните пътни карти или заявен интерес от страна на директни бенефициенти, следните рискове, които се наблюдават последните две години, пряко влияят негативно в процеса на договаряне на целия финансов ресурс на ОПДУ:

№	Риск	Описание
1	Политическа нестабилност	2021 г. беше характеризирана от политическа нестабилност, практически нефункциониращо Народно събрание, три избора за Народно събрание, две служебни правителства, които направиха персонални промени не само в ръководствата, но и сред служителите в различни администрации, поради което реформите в администрацията до голяма степен бяха спрени.
2	Структурни промени в агенции/министерства	Структурните промени от ДАЕУ към Министерство на електронното управление също изискват време и внимание, т.е. ДАЕУ трудно биха имали готовност за нови проекти (трети етап на ДХЧО и обучения) през първата половина на 2022 г. Агенцията по вписванията, която ще бъде партньор по бъдещия проект на НСИ за реализиране на ЕВТ, също се предвижда да бъде прехвърлена към друго ведомство.
3	Преформулиране на мерките, включени в пътните карти към стратегиите за електронно управление, административна реформа и съдебна реформа	В пътните карти има редица мерки с източник на финансиране ОПДУ, които остават неизпълнени към момента поради липса на проектна готовност от бенефициентите, въпреки че през 2021 г. в УО на ОПДУ са получени официални писма от ДАЕУ и НС, че мерките ще бъдат изпълнявани по ОПДУ. В допълнение, центровете за комплексно административно обслужване в Български пощи е предвидено да бъдат финансирани от ПВУ ¹⁶ , а споделените услуги в централните администрации – от национален бюджет ¹⁷ . Изпратена е информация до заместник министър-председателя по ефективното управление, министъра на електронното управление, както и министъра на правосъдието във връзка с необходимостта от финансиране на планираните реформи.
4	Административна несигурност и колебания	Ключови администрации се притесняват да започват изпълнението на нови проекти по ОПДУ предвид допустимостта на разходите до 31.12.2023 г. и необходимостта от провеждане на обществени поръчки. Проектите по ОПДУ показват забавяне от над 12 месеца поради обжалване на обществени поръчки, а по новите проекти няма да има възможност за удължаване срока за изпълнението им.
5	Незрели проекти или липса на ангажираност от страна на администрации	По част от мерките, включени в ПК за изпълнение на националните стратегии, въпреки че се изразява готовност за изпълнение от страна на водещите отговорни институции, представените проектни идеи са незрели, с неясни цели, резултати и принос към изпълнение на програмата, например МК и НИНКН.
6	Дълбоката епидемична криза, свързана с разпространението на Covid-19	Политическата нестабилност, в допълнение с дълбоката епидемична криза, свързана с разпространението на Covid-19, разфокусира институционалните ангажименти при приоритизирането на ключовите реформи в страната, за част от които се предвижда финансиране именно по ОПДУ. Същото се отрази и върху съдебната реформа, за провеждането на

¹⁶ <https://www.standartnews.com/balgariya-politika/konstantinova-drzhavata-vecche-shche-obsluzhva-khorata-a-ne-obratnoto-483134.html>

¹⁷ <https://www.standartnews.com/balgariya-politika/konstantinova-drzhavata-vecche-shche-obsluzhva-khorata-a-ne-obratnoto-483134.html>

		която е нужна принципна и ясна позиция, подкрепена от всички институции в държавата.
7	Противоречие между ВСС и ВКС	Противоречието между ВСС и ВКС по отношение на параметрите, обхвата и начина на функциониране на ЕИСС доведе до отказ на ВКС да работи с ЕИСС, което възпрепятства изпълнението на дейностите от проекта за ЕИСС и възможността за договаряне на допълнителни дейности.

В заключение, може да се обобщи, че процесът на договаряне е възпрепятстван изцяло от външни фактори и за тяхното управление е необходим политически ангажимент на високо ниво.

2. Изпълнение на проекти

В процеса на изпълнение на проектите по-горе са описани критичните моменти, но към тях следва да се добавят и идентифицираните рискове, които са изцяло външни и не попадат в компетенциите и правомощията на УО на ОПДУ. Управлението им от страна на УО до момента се изчерпваше с определени проактивни оперативни и експертни действия, които за съжаление засега имат частичен ефект, като предвид липсата на време (2023 г.) шансът за успех намалява значително.

№	Риск	Описание
1	Нестабилната политическа обстановка	Нестабилната политическа обстановка, свързана с невъзможността да се състави редовно правителство след проведените през м. април и юли 2021 г. избори за народни представители и нефункциониращия парламент, оказва негативно влияние на изпълнението на определени проекти поради смяна на екипи, забавяне във вземането на решения, одобряване на тръжни документи и обявяване на обществени поръчки, извършване на нормативни промени, необходими за осигуряване приложимост и устойчивост на резултатите - МРРБ, МП, ЦИК
2	Промяна на ръководния състав в административните структури	При някои от бенефициентите промяната на ръководния състав се отразява при взимането на експертни решения, разколебава и забавя изпълнението (БАБХ, КПКОНПИ, ДАЕУ, МП, ЦКЗ).
3	Промяна в административни структури	Промяна в административни структури (закриване, сливане, създаване). За преструктурирането на определено ведомство е необходимо технологично време от минимум 2 мес. за провеждане на всички законоустановени етапи от процеса – обществено обсъждане на нормативни актове, тяхното разглеждане и приемане от МС, в определени случаи внасяне и приемане в НС, уреждане на правоотношения със служители и други вътрешно-организационни процеси и т.н. Всичко това забавя значително или блокира възможността за подготовка на проектни предложения и тяхното изпълнение.
4	Предсрочно прекратяване мандата на Висшия съдебен съвет	Евентуално предсрочно прекратяване мандата на Висшия съдебен съвет и провеждане на нов избор на главен инспектор и инспектори от Инспекторат към Висшия съдебен съвет в Народно събрание. Също така една от идеите е той да стане непостоянно действащ орган.
5	Промяна в състава на Висшия съдебен съвет	Промяна в състава на Висшия съдебен съвет – процедурата за избор на нови членове от професионалната квота се планира да стартира до края на м. февруари 2022 г. Съдиите избират шестима свои представители, прокурорите – четирима, а следователите – един. Съгласно Закона за съдебната власт общите събрания за избор на нов ВСС се свикват не по-рано от осем месеца и не по-късно от шест месеца от изтичането на мандата на действащия съвет. Това означава, че процедурата може да започне най-рано на 3.02.2022 г. и най-късно на 3.04.2022 г., тъй като мандатът на сегашния съвет изтича на 3.10.2022 г.
6	Възлагането на дейности по системна интеграция на ИО АД	Възлагането на дейности по системна интеграция на ИО АД, което възпрепятства договарянето на нови проекти с конкретни бенефициенти - администрации в обхвата на РМС № 727/5.12.2019

7	Епидемичната криза, свързана с разпространението на Covid-19	Затруднява изпълнението на определени дейности по проектите по ОПДУ, най-често отнасящи се до провеждането на обучения и други присъствени събития. Вследствие на това, например, по проектите на НИП е възпрепятствано провеждането на присъствени обучения и международни пътувания, което доведе до невъзможност да се приключи изпълнението им в рамките на 2021 г. и до необходимост срокът им да се удължи до средата на 2022 г. В голяма степен, бенефициентът предпочита присъствените обучения и преминава в краен случай към провеждане на обученията в хибридна форма, а при тотален локдаун и забрана на здравните власти за провеждане на мероприятия в присъствен формат – в онлайн форма. Това се дължи на разбирането за предимствата на присъственото обучение пред това, провеждано дистанционно.
8	Обжалване на актове на възложители	Обжалване на актове на възложители в хода на процедури за възлагане на обществени поръчки, което попречи на своевременното сключване на договорите, съответно на тяхното изпълнение (МОСВ, НОИ, МП (ЦАИС Съдебен статус). УО извърши анализ на честотата и основанията за обжалване и на изхода от производствата пред КЗК и ВАС. Анализът обхваща периода от стартирането на ОПДУ до месец декември 2021 г. и обхваща 265 броя обществени поръчки (в т.ч. не са включени процедурите на ОИЦ и обществените поръчки, актовете по които не подлежат на обжалване) на обща стойност 142,3 млн. лв., проведени чрез процедури по ЗОП. По 61 или близо 23 % от тях е налице обжалване. От тези 61 случая само 10 от решенията са в полза на жалбоподателите. Това индикира, че едва при 16 % от случаите, е имало валидно основание за обжалване. В този смисъл високият процент на обжалвани актове на възложителите не се дължи толкова на незаконосъобразни действия от тяхна страна, колкото на активното упражняване от страна на заинтересовани страни на законното им право да подават жалби, независимо от мотивите за това. Безспорно обаче остава негативното отражение на тази практика върху темпото на възлагане, респективно изпълнение на проектите.
9	Липсата на капацитет на бенефициенти за изпълнение на проекти	Липса на специфична техническа експертиза в областта на ИКТ проектите, което води до затруднения при разработването на технически спецификации и тръжни документации, както и трудности на етапа на изпълнение и приемане на работата; необходимост от разработване на техническите спецификации по ИКТ проектите от външни изпълнители; продължителни срокове за вътрешноинституционални и междуведомствени съгласувания; вътрешно-организационни дефицити; трудности в процеса на отчитане на реализирания напредък.
10	ЗУСЕСИФ не съдържа ефективна правна възможност за своевременно едностранно прекратяване на договор от страна на УО	Единствената възможна хипотеза съгласно ЗУСЕСИФ (чл. 39, ал. 4 и чл. 48, ал. 2) е финансирането да се прекрати, когато бенефициентът не сключи договор с изпълнител до 12 месеца от изтичането на срока, предвиден за неговото сключване, като този срок спира да тече при определени обстоятелства (при прекратяване на процедурата за възлагане на обществена поръчка; когато решението за определяне на изпълнител се обжалва; когато се обжалва друго решение, действие или бездействие на възложителя и е наложена временна мярка „спиране на процедурата“). Реализирането на определеното в закона условие за прекратяване би настъпило твърде късно, когато договарянето на неизразходвания ресурс ще бъде безпредметно. Във връзка с проект на ЗИД на ЗУСЕСИФ УО на ОПДУ изпрати предложения за изменения.
11	Липса на нормативни промени	Проблеми от различно естество при изпълнението на дейности по ключови проекти за реформи, както и необходимост от нормативни промени, което забавя изпълнението им и отчитането на разходи по тях (ВСС (ЕИСС и съдебна карта), ИВСС, МП, ЦИК).

При изпълнението на проектите, рисковете могат да бъдат квалифицирани като външни (от гл. т. на УО) и те от една страна са свързани с политическите промени последните две години, започнали административни и институционални реформи, от друга – с административен капацитет на бенефициенти, от трета – нормативни промени.

3. Мерки за минимизиране на рисковете от страна на УО на ОПДУ

За минимизиране на посочените рискове, УО е идентифицирал последователност от мерки за тяхното управление, както на етап договаряне, така и при изпълнение на проектите, като мерките са такива, които попадат във функциите и компетенциите на УО на ОПДУ и могат да бъдат изпълнени, но при определени условия.

1 Мерки за управление на риска от загуба на средства		
1.1.	Предоговаряне и наддоговаряне	а) В допълнение на постъпилите до момента в УО на ОПДУ проектни идеи, УО да адресира ресорните политико-правещи институции – МеУ по ПО1, АМС-Дирекция ДМА по ПО2, МП по ПО3 и МФ по ПО4, с оглед спешно идентифициране на зрели проектни идеи, насочени към изпълнението на цели и индикатори по програмата, които да могат да бъдат реализирани до края на 2023 г. и с които да бъде договорен/наддоговорен бюджета на програмата. б) Прекратяване на договори за БФП от страна на УО на ОПДУ, при които не са стартирали в определени срокове изпълнението на дейностите по проектите, при предвидена нормативна възможност в ЗУСЕСИФ в) Анексиране на текущи договори, при които има генерирани спестявания и освобождаването им. г) Приемане на РМС за наддоговаряне, в случай на идентифицирани зрели проектни идеи.
1.2.	Разработване на финансови планове за управление на финансовия ресурс по конкретни проекти	За осигуряване ритмичност в плащанията към изпълнителите по сключените договори, УО да съдейства и разработва заедно с бенефициентите, финансови планове за управление на финансовия ресурс по съответния проект.
1.3.	Сключване на допълнителни споразумения по договорите/ заповедите за БФП, за удължаване на срока им с конкретен минимален срок (до 3-6 месеца)	За проекти, по които има констатирано закъснение в изпълнението на дейностите или не са обявени обществените поръчки за избор на изпълнител, при необходимост от удължаване на срока за изпълнението на проекта, УО анексира договорите/заповедите за БФП с конкретен минимален срок (до 3-6 месеца), в рамките на който изисква изпълнение на конкретни мерки/задачи, способстващи преодоляването на констатирани проблеми
1.4.	Текущо проследяване на публикувана информация в медийното пространство	Текущо проследяване на публикувана информация в медийното пространство, въз основа на което се правят прогнози за бъдещото изпълнение на заложените по програмата цели и разходване на средства
2 Мерки за управление на риска от неизпълнение на индикатори		
2.1.	Изменение на програмата	Предложението за изменение на програмата следва да е изпратено най-късно до 30.09.2023 г. на ЕК (включително изменения на финансовите планове за прехвърляне на средства между приоритетните оси на една и съща програма в същата категория регион и един и същ фонд).
3 Мерки за управление на риска от неизпълнение на мерки от пътни карти		
3.1	Писма с информация, организиране и провеждане на срещи	Изпращане на писма с информация, организиране и провеждане на срещи с ръководителите на отговорните институции (министри, председатели на агенции) с цел предприемане на действия за изпълнение на мерките или инициране от тях на промени на мерките в съответните Пътни карти. В тази връзка, на 1 февруари 2022 г. УО на ОПДУ проведе среща със заместник-министър на правосъдието, на която бяха обсъдени проекти и мерки в сферата на правосъдието. Проблемите се планира да се поставят и на вниманието на Съвета по прилагане на Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система. Предстоят подобни действия с Министерство на културата, Министерство на регионалното развитие и благоустройството, Министерство на електронното управление, Национален институт на правосъдие, Национален осигурителен институт, ДАЕУ, Института по психология към МВР

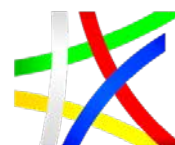
VII. Заключение

ОПДУ е допълващ финансов инструмент, подкрепящ реализирането на ключови реформи. В същото време става ясно, че само в случаите когато по даден проект дейностите са възложени по реда на ЗОП и бенефициентът не е в зависимост от административно преструктуриране, проектът може да бъде оценен като нерисков, от гледна точка на: усвояване на предоставения финансов ресурс; постигане на предвидените резултати по проекта; постигане на конкретни програмни индикатори; изпълнение на мярка по пътна карта. От общо 193 проекта, които към 31.1.2022 г. са в изпълнение или са изтекли, но не са верифицирани и разплатени окончателно, 69 % са проектите, по които не са идентифицирани рискове. 31 % са тези, по които има рискове от различно естество, посочени в анализа по-горе, които възпрепятстват изпълнението им като цяло или поставят под въпрос верифицирането на значителни по размер разходи. В същото време, ако се вземе предвид свободния за договаряне ресурс, потенциалните спестявания и освобождаване на ресурс при прекратяване на проекти, то сумата, която е поставена под риск е близо 110 млн.

В заключение, следва да имаме предвид, че за да се преодолее липсата на достатъчно време (до края на 2023 г.), е необходима пълна подкрепа на политическо и на институционално ниво. Това от една страна ще осигури изпълнението на вече договорените проекти, които имат пряко отношение за реализиране на ключови национални стратегически политики в сферата на съдебната и административната реформа и въвеждането на електронно правосъдие и електронно управление. От друга страна ще осигури административна и институционална устойчивост на постигнатите резултати, с оглед избягване на риска от припокриване с нови сходни мерки при планиране на бъдещи стратегически документи, както и потенциално дублиране на финансирането.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ